

Serie nouă
Aprilie 2011

4

(CXVIII)

36 pagini

9 lei

A.M.

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

UNIUNEA
COMPOZITORILOR
ȘI
MUZICOLOGILOR
DIN
ROMÂNIA

MUZEUL NAȚIONAL
GEORGE ENESCU

Din sumar:

**Premiile "A.M."
Românii în lume
Pianul călător
Zamfir - 70
Daniela Răduică
Titel, premiu în Cer...**

În imagine:
Laureații Premiilor "A.M."
Foto: Gabi Boholt

Logodnă

Liviu DĂNCEANU

Muzica savantă a ultimelor decenii s-a îndatorat copios simbolizării tot mai subiective, private, împărtaşită exclusiv melomanilor în stare să se identifice pe calea congenialității, nu atât cu situația interioară, senzitivă, cât, mai ales, cu nivelul exterior, intelectual al muzicianului. Compozitorul profită de cele mai multe ori de un mod de a simți și a gândi a cărui universalitate o recunoaște, întocmai, ca fiind perimabilă și ireconstituibilă. Mai rar el încearcă să instituie un mod de a intui și trăi pe baza forței de comunicare, funciară, emergentă a muzicii. O forță care și-a modulat fundamental vectorii odată cu stocarea artei sunetelor pe varii suporturi ce „au schimbat, după cum sesiza Umberto Eco în *Apocaliptici și integrați*, condițiile consumului și ale producției muzicale în aceeași măsură în care tiparul schimbase condițiile lecturii și ale producției literare”. Ambalarea și depozitarea muzicii a constituit, se știe, un apanaj succesiv al electroacusticii și electronicii, pentru ca în ultimul timp să reprezinte o afacere internă și exclusivă a informaticii.

Dincolo de consecințele din câmpul esteticii, proliferarea muzicii reproduse declanșează numeroase discuții în ordinea eticii, grație propagării unui repertoriu universal în sens comercial, „ce încurajează, după cum constată același Umberto Eco, o anumită lene culturală și o neîncredere față de muzica neobișnuită”. Mai ales atunci când muzica electronică se logodește efemer sau definitiv cu muzica de divertisment. Dincolo de problematica iscată, firesc, de incidența unui gen muzical – divertismentul – cu o categorie estetică epifanomenală - muzica electronică, precum și mai presus de soluțiile tehnice pe care simbioza lor le stimulează, se impun o sumă de funcții posibile pe care muzica, în ipostaza ei sincretică, de artă de contact (ori de fenomen frecvent cum este contactul dintre arte) le etalează și le escaladează, și pe marginea cărora un studiu în domeniu ar trebui să gloseze fie și sumar: 1. funcția de agrement (arta ca joc sau moment de răgaz); 2. funcția tehnică (arta ca abilitare a confortului și consumismului cotidian); 3. funcția de idealizare (arta ca posibilitate de substituere a realității cu imaginarul); 4. funcția de neutralizare (arta ca expresie a dezidentificării lumii contemporane); 5. funcția de manipulare (arta ca forță de pliere și repliere a conștiinței individuale și colective).

Producerea pe cale electronică a muzicii de divertisment favorizează exercitarea pe scară largă a tuturor acestor funcții, în timp ce plasarea divertismentului în avanposturile muzicii electronice nu face altceva decât să exacerbeze perisabilitatea unor cuceriri tehnologice și cavalcada investițiilor întru elaborarea de noi și noi softuri sau programe audio/video.

Ce câștigă muzica electronică de la cea de divertisment și ce avantaje pot dobândi genurile divertismentului sonor din conjuncția lor cu muzica electronică ? Un răspuns plauzibil se cade a ține cont de cel puțin trei aspecte ale coabitării dintre o sursă propriu-zis muzicală și un gen ce se dorește a căpăta caracter de imanență: 1) dezamorsarea tensiunilor virtuale

lesne instaurabile între „sound”ul de natură electronică, deosebit de complex, inextricabil sub unele aspecte, și modalitatea de expresie simplă, frustă proprie muzicii de divertisment; 2) potențarea reciprocă a celor două domenii prin introducerea în ecuație a unor „catalizatori” de tipul instrumentelor tradiționale, care fiabilizează constructul componistic și conciliază animozitățile latente; 3) imprimarea unei conduite creatoare axate pe o serie de exigențe aplicate cu acribie și consecvență: a) utilizarea unei semiografii muzicale aflate în concordanță cu gradul de gramaticalitate a textului sonor; b) dispunerea unei strategii generale capabile să disponibilizeze calitativ și cantitativ un număr suficient de paradigme în momentele semnificative de articulare a formei componistice, fără a se aduce atingere puterii de decizie la nivelul ansamblului; c) conducerea discursului sonor din plan secund prin restricții mascate, asigurându-se astfel un grad scăzut de urgență a elementelor vulnerabile și unul crescut al celor cu un coeficient maxim de siguranță. Astfel logodna dintre divertisment și electronică are toate șansele să se concretizeze într-o căsnicie trainică.

DIN SUMAR

Interviu cu Roxana și	
Valentin Gheorghiu	3
Bogdan Dulu	4
Alexandru Badea	5
Remember Liviu Dandara	6
Adio, Liana Alexandra	7
Pe scene	8
George Manoliu - 100	9
Pianul călător	10
SIMN 2011	12
Festivalul Chei la UNMB	14
Premiile “A. M.”	16-19
Punctul pe j... azz	20
Titel, premiu în Cer...	21
Bonsoir, Răduică!	24
Gabi Boholt - prietenul artiștilor	26
Femina	28-29
Știri	30-31
Discuri	34-35

Muzică și metodologie științifică

În perioada 1-2 aprilie 2011 s-a desfășurat la Timișoara Conferința Regională *Strategii manageriale în instituțiile de cultură*. Acest eveniment face parte dintr-o serie de manifestări incluse în cadrul proiectului *Observatorul Profesiilor Muzicale din România*, fiind a doua conferință regională, la care au participat cadre didactice, oameni de cultură, specialiști IT, OPC și studenți din Timișoara, București, Cluj, Brașov și Târgoviște.

Prima sesiune (vineri, 1 aprilie) a început cu o prezentare a proiectului și a stadiului de implementare realizată de Conf. univ. dr. Dana Sorina Chifu (pentru mai multe detalii, se poate accesa adresa de mail). Prezentarea publică a raportului anchetei, *Analiza Sistemelor de Formare Profesională Continuă în Muzică*, a fost realizată și susținută de către Prof. univ. dr. Nelida Nedelcuț, de la Academia de Muzică *Gheorghe Dima* din Cluj Napoca.

Aceasta presupune un studiu complex în ceea ce privește organizațiile care pot asigura diferite programe de formare continuă (RNCIS, CEC, CNFPA, IREA) și modul în care aceasta funcționează, utilitatea lor, domeniile de interes în ceea ce privește încadrarea în piața muncii, finalitatea urmărilor unor astfel de cursuri.

Ancheta, care are la bază statistici realizate în rândul tinerilor absolvenți, a angajatorilor, precum și a angajaților din domeniul muzical, ridică semne de întrebare în ceea ce privește sistemul de învățământ românesc, a ceea ce poate oferi acesta în vederea integrării absolvenților în piața muncii. A urmat o serie de dezbateri pe tema sistemului de învățământ muzical românesc. Acestea au culminat cu o

prezentare a strategiilor și demersurilor în ceea ce privește integrarea absolvenților de studii superioare în sistemul național de educație, ai căror coordonatori au fost Prof. Marin Popescu, inspector general ISJ Timiș și Prof. Elena Viorica Mihăieș, inspector de specialitate ISJ Timiș.

A doua sesiune, susținută sâmbătă, 2 aprilie, a debutat cu o dezbatere publică, *Managementul activităților culturale*, al cărei moderator a fost Sabin Mircea Rus, Președintele Societății Culturale *Filarmonia* din Cluj Napoca. A participat și Directorul Filarmonicii *Banatului Timișoara*, care a oferit o serie de informații importante despre managementul acestei instituții culturale.

Printre principalele subiecte dezbătute se numără: modul de atragere a fondurilor, criteriile de selectare a personalului, proiectele culturale inițiate, repertoriul interpretat, menținerea relațiilor cu angajații, colaboratorii și cu partenerii.

Ultimul moment al conferinței, *Strategii manageriale în editarea de reviste*, a fost susținut de către Drd. Victor Velter, expert în Politica științei și scientometriei UEFISCDI, din București. Studiul a ilustrat utilitatea IT-ului în ceea ce privește latura științifică a muzicii, prezentând posibilitățile de promovare a textului științific, a analizei acestuia (inclusiv de urmărire a posibilității de plagiere), a economisirii de bani, timp și spațiu, a accesibilității informației de calitate.

Domnul Velter a vorbit apoi despre eficacitatea programului *Troopes*, cu ajutorul căruia se pot realiza analize semantice pe text, găsirea cuvintelor-cheie din interiorul conținutului, rezumatul unor lucrări etc. Înspre finalul susținerii, referentul a prezentat Platforma de reviste on-line *Scipio*, o formă de promovare a revistelor științifice și, totodată, o metodă funcțională pentru muzicologia românească și internațională.

Ioana TĂTĂRAN

Aplauze pentru „CAMERATA REGALĂ” în Albania

Doina MOGA

Între 15 și 21 martie „Camerata Regală”, singura formație muzicală străină invitată să participe la „Zilele Francofoniei Albaneze”, a susținut două concerte extraordinare la teatrele „Andon Zaco Cajupi” din Korce și cel Național de Operă și Balet din Tirana. Această formație, constituită în 2009 sub înaltul Patronaj al Alteței Sale Regale, Principele Radu al României, care de regulă apare în public fără dirijor, profilându-se ca un ansamblu de coarde cu performanțe excepționale, pe care personal le-am semnalat în presă de mai multe ori, de data asta a fost condusă, bănuiesc mai mult din politețe de șeful de orchestră albanez Jean Nițico, titularul baghetei Operei din Tirana. Iar concertele desfășurate în fața unui pretențios și numeros public, ca și în prezența unor notabilități din partea Corpului Diplomatic Român acreditat în Albania, cât și a Casei Regale, au fost aclamate îndelung,

succesul fiind cu atât mai important cu cât repertoriul a cuprins predominant lucrări românești, plus două creații albaneze. Impactul în public al „Preludiului la Unison” din Suita I pentru orchestră de coarde de George Enescu, al celor „Trei piese pentru orchestră de coarde” de Constantin Silvestri și al „Dansurilor românești” de Paul Constantinescu a deschis o poartă luminoasă de spirit și noblețe asupra artei noastre naționale, ceea ce din principiu nu e puțin lucru. Interesante și atractive au fost în posturi solistice Alexandru Anastasiu din Orchestra noastră Națională Radio la vibrafon, Simina Croitoru-vioară, studentă la Universitatea Națională de Muzică din București și Irina Nanuși-vioară, care au cântat piese ale compozitorilor francezi Emmanuel Sejourne și Guillaume Lekeu, iar lucrările compozitorilor Thoma Gaqi și Ajet Cekici, interpretate de orchestră, au trezit admirație și au atins corzi de fină sensibilitate. De altfel, de fiecare dată când apare „Camerata Regală” în public într-un loc sau altul, aduce în suflete și în minți acea frumusețe a muzicii, de a fi spontană. Ca și cum s-ar crea instantaneu și ar străluci fără un suport detectabil. Gândind istoric, în Europa, dar și la noi, marile case aristocratice și boierești, nemaivorbind de cele princiare și regale, au avut

formații muzicale proprii, mai ales în timpul dinaintea apariției tehnicii moderne de înregistrare și de transmisie prin radio și TV. Se înțelege astfel de ce orchestra de tineret „Camerata Regală” este o „expresie” de mare tradiție (deși nouă în peisaj) care nu se poate reîntâlni în nici o altă formă. Mă refer aici la filarmonici, operă, etc. Am remarcat acest lucru pentru că acest „ceva” special, această expresie, se definește prin noblețe, generozitate și acea vibrație, acel freamăt care ne poartă în istorie, în prezent și în viitor. Lumea francofonă e formată din populații diverse care au adoptat limba franceză, dar și din națiuni, cum este și cea română care s-a școlit în timp la luminile marelui Paris, dar nu e mai puțin adevărat că noi ne-am mai educat și la cea engleză și germană, ceea ce nu e deloc rău. Rămâne pentru noi ca o splendidă rezonanță în timp, că, dacă ne referim numai la creația muzicienilor români, sunt zeci de compozitori și interpreți în frunte cu George Enescu, personalități care au scris pur și simplu muzică franceză și interpreți care au purtat tradiția școlii pariziene. În acest context, participarea „Cameratei Regale” la „Zilele francofoniei albaneze”, a arătat o dată în plus că această „casă” a francofoniei este și a noastră, onorând astfel emblema Casei Regale Române.

Roxana și Valentin Gheorghiu, de 25 de ani la 2 pian

Norela Liviana Costea: În data de 11 martie a.c. a avut loc concertul simfonic al Orchestrei Naționale Radio, în cadrul căruia ați interpretat, alături de soțul dumneavoastră, pianistul Valentin Gheorghiu, concertul de Poulenc. Nu este prima dată când cântați în această formulă. De cât timp mergeți pe acest drum împreună?

Roxana Gheorghiu: De 25 de ani cântăm împreună, atât în concerte cu orchestra, cât și în repertoriul cameral.

Cum se construiește un parteneriat artistic atunci când el este pre-existent în familie?

Se comunică mult mai ușor. Lucrurile sunt firești, decurg de la sine, fiind deja construită o legătură durabilă, care favorizează o colaborare foarte fructuoasă, zic eu.

Sesizați vreo diferență de abordare a relațiilor artistice atunci când duo-ul se transformă în trio, alături de fiica dumneavoastră?

Nu, nu am avut probleme. Am lucrat, bineînțeles, fiecare, apoi împreună, ne-am pus de acord. Valentina [fiica noastră, n.a.] este foarte receptivă, și pot spune că este un copil talentat, cu care poți lucra.

Ați fost puși vreodată în situația să vă impuneți în vreun fel în fața ei?

Niciodată. Până în clasa a X-a ea era elevă la Școala Centrală și era înscrisă și la Liceul „George Enescu”. I-am sugerat că n-ar fi rău să se retragă de la muzică, pentru că n-o să facă față; programul era deja mai complex, și nu avea timp de studiat. De fapt, am subliniat că programul este mult mai dificil, mai ales că ea era la liceu bilingv, cu 7-8 ore pe zi. I-am dat timp de gândire 3 zile, și după 24 de ore ne-a sunat să ne spună că alege Liceul „Enescu”. Ea vroia să facă muzică, dar îi plăceau și limbile străine, filosofia... Practic ea și-a ales drumul, nu am condiționat-o în niciun fel.

Este cântul la două pian similar duo-ului de tip vioară-pian, de exemplu, sau similar cu muzica de cameră?

Îl asemăn cu muzica de cameră. De fapt, eu nu consider relația vioară-pian una în care pianul are rol de acompaniament. Sunt și asemenea piese, dar în sonate, trio-uri, cvartete, cvintete, vorbim despre muzică de cameră, există o colaborare. Vioara este mai grea, cred, la început, dar pianul, este o ladă... cu clape, pe care trebuie s-o faci să sune ca o orchestră. De asta este mai dificil cântul la două pian.

Diferă cântatul la 4 mâini de cel la două pian?

E mai greu la două pian pentru că nu ai două pian la fel. Chiar și la Sala Radio (cel mai bine dotată

cu instrumente) există un Steinway, un Yamaha (eu pe acesta l-am ales), și un Bösendorfer, care deocamdată pare prea nou, și nu se îmbinau sonoritățile. Trebuie să găsești pian cu aceleași sonorități, ceea ce este foarte greu. Ca să cânt cu Valentin trebuie să avem același timbru, pentru că se preiau temele. Există o permanentă colaborare, de aceea pianele trebuie să sune la fel. Pe public nu îl interesează decât rezultatul final. Pe când în cântatul la 4 mâini este un singur instrument pe care trebuie să te adaptezi, se comunică și mult mai ușor, nu mai e nevoie tot timpul să numeri, să aștepti să-ți dea intrarea.

V-a fost greu la început?

Da, la început era greu, pentru că exigențele lui Valentin sunt foarte mari. Cu el însuși mai întâi, și apoi cu mine. El tinde spre perfecțiune, ca toți artiștii, de altfel. Este greu nu atât la sincronizare, cât la calitatea sunetului, construcție, frazare.

Depinde de interpret să îmbunătățească sunetul unui pian?

Sigur că da. Și asta datorită tehnicii de tușeu, care e vitală. Este aceeași situație ca la o vioară. În asta stă deosebirea dintre doi interpreți. Mergând la concursuri, și chiar și la concerte, avem impresia că pianul unic e de fiecare dată un alt instrument.

Considerați că aveți o responsabilitate mai mică sau mai mare, atunci când cântați cu încă cineva?

Am aceeași responsabilitate. Indiferent unde cânt, în provincie, la București, în străinătate, indiferent cât de mult cânt. Am o responsabilitate față de public, și față de mine. Melomanii sunt aceiași peste tot.

Ce repertorii ați abordat alături de soțul dvs? preferați partiturile destinate celor 2 pian, sau căutați și transcripții?

Cântăm mai puțin transcripții. Cântăm ce este scris pentru 2 pian sau 4 mâini. O situație specială a fost pentru *Rapsodia în La major* de George Enescu, scrisă pentru un pian, dar aproape imposibil de cântat, și în același timp destul de săracă, plată în formula la 2 pian sau 4 mâini. Soțul meu, care e și compozitor, a introdus diverse instrumente, îmbogățind-o, și o cântăm în acest aranjament.

Soțul dvs este și compozitor, membru al UCMR. A scris vreo piesă pentru 2 pian?

Din păcate încă nu, dar asta din lipsă de timp. Niciodată nu e târziu. Dorim însă să abordăm lucrări scrise de Dan Dediș, care sunt foarte dificile și valoroase.

Ce lucrări ați inclus în repertoriul dvs?

Din păcate repertoriul pentru 2 pian e cam restrâns, dar abordăm piese din toate perioadele muzicale: Bach, Vivaldi, Mozart, Poulenc. Dorim să lucrăm Lutoslavski în viitor.

Vă mulțumesc pentru timpul acordat și vă urez succes pe mai departe.

Norela Liviana COSTEA

Bogdan Dulu – o carieră în ascensiune

La vârsta de 26 de ani pianistul Bogdan Dulu se poate lăuda că a cucerit atât publicul român, cât și pe cel american și, mai nou, și pe cel canadian.

Absolvent al Universității Naționale de Muzică din București, a plecat în America pentru a-și completa studiile, urmând masteratul la Mannes College of Music din New York. Bogdan Dulu a participat la numeroase competiții internaționale de prestigiu de pe teritoriul american, obținând succese notabile.

De curând și-a stabilit domiciliul în Vancouver, unde urmează studiile de doctorat la University of British Columbia School of Music. Cea mai recentă realizare este câștigarea Marelui Premiu la 2011 UBC Concerto Competition, obținând în același timp și oportunitatea de a debuta pe scena canadiană, alături de UBC Symphony Orchestra, pe data de 4 martie, în splendida sală de la Chan Centre for the Performing Arts din Vancouver. Pentru acest eveniment reprezentantul local al constructorului de pian Fazioli,

domnul Manuel Bernaschek, impresionat de performanțele pianistului român, i-a oferit un pian excepțional, sub formă de împrumut. Instrumentul este lucrat manual, are un sunet minunat și o mecanică deosebită, fiind estimat la o valoare de 180.000 \$.

Câștigarea Premiului UBC l-a motivat să se înscrie și la un alt concurs internațional, Pacific Piano Competition, ce va avea loc la Gateway Theatre, unde va concura alături de mulți tineri talentați, veniți din Beijing, Moscova, Tokyo, Toronto, New York, etc.

Între studiile doctorale, concerte și competiții, Bogdan Dulu se ocupă și cu promovarea muzicii românești. La începutul lunii martie a avut loc un recital intitulat **Enescu & Lipatti – Godfather & Godson**, desfășurat la Roy Barnett Recital Hall, iar programul a inclus creații de George Enescu și Dinu Lipatti. Pe afiș s-a regăsit și ciclul celor “Cinci Lieduri pe versuri de Paul Verlaine” compuse de Lipatti, în premieră nord-americană, după cum ne-a transmis pianistul.

Cu acest eveniment Bogdan Dulu și-a început seria recitalurilor din proiectul de doctorat, care se dorește a fi o continuare a altui proiect recent, organizat de Radio România Muzical – Zilele Lipatti.

Diana MURĂȘAN

Simpozionul Internațional „George Enescu”

La sfârșitul lunii martie s-au încheiat înscrierile pentru Simpozionul Internațional „George Enescu”, organizat de Biroul secției de Muzicologie din cadrul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. În ediția de anul acesta a simpozionului coordonat de prof. univ. dr. Mihai Cosma, se anunță participarea unui număr record de specialiști: 58! Participanții sunt proveniți din importante centre muzicale naționale și internaționale: un procent de 33% îl reprezintă oaspeții din străinătate (Germania, Austria, Franța, Anglia, Belgia, Grecia, S.U.A.), din care o parte sunt originari din România. Cei mai mulți dintre muzicologii români sunt bucureșteni (27%), dar sunt prezenți și reprezentanți ai altor centre din țară – Timișoara, Cluj, Brașov, Lugoj, Suceava, Ploiești – în proporție de 12%. Poate că în afara numărului impresionant de lucrări, o noutate a acestei ediții va fi și participarea sporită a tinerilor (16), care, prin studiile propuse, vor aduce un suflu nou cercetării muzicologice contemporane.

Din temele abordate, în prim plan reiese preferința specialiștilor pentru opera *Oedip*, ce va fi analizată din numeroase puncte de vedere (10 comunicări!). Sunt promise

analize paralele între creații ale lui G. Enescu și creația altor compozitori, de la Bach la Liszt, Bartok și Szymanowsky. Nu lipsesc analizele unor lucrări importante (*Suita Impresii din copilărie*, *Poemul simfonic “Isis”*, *Uvertura de concert* etc.) sau lucrări de istoriografie ce promit aspecte interesante și mai puțin cunoscute publicului larg.

Așteptăm cu nerăbdare derularea ediției de anul acesta a Simpozionului, ce se va desfășura la Palatul Cantacuzino în perioada 8-11 septembrie 2011, în cadrul celei de-a XXI ediții a Festivalului Internațional “George Enescu”, organizată la 130 de ani de la nașterea compozitorului.

L. CIOBANU

ANUNȚ

Editura Muzicală are de câteva luni un nou site: **www.edituramuzicala.ro**.

Accesându-l, puteți găsi ușor (folosind **Cauta in site** pe pagina **acasa**) produsele editoriale care vă interesează introducând numele autorilor sau tipul (**carte și partituri**) și genul lucrării (**muzicologie/ muzică de cameră** etc.); puteți afla dacă titlurile respective sunt disponibile, de asemenea prețul de vânzare și modalitățile de achiziționare deschizând **editura și comenzi**. Pagina **noutati** afișează două categorii de lucrări: a) **Cântece simple pentru copii** din Biblioteca UCMR - și b) **Cele mai recente partituri de muzică contemporană** apărute la **Editura Muzicală**, titlurile fiind însoțite (**click** pe ele) de copertă, sumar și/sau pagina de debut a lucrării. Așteptăm să vizitați site-ul nostru pentru comenzi, dar și pentru a ne comunica impresii și propuneri cărora le vom răspunde pe **forum**.

Alexandru Badea, pe urmele lui Pavarotti

Aflat în ultimele luni în plină lumină, tenorul român Alexandru Badea, stabilit în Austria, înregistrează succese notabile pe scenele din țara lui Mozart, din Germania, din Bulgaria, din Statele Unite, Franța etc.

Recent ne-a parvenit la redacție un splendid grupaj de fotografii de la premiera cu *Rigoletto* de la opera din Chemnitz, avându-l în prim-plan pe solistul român. A fost o premieră mult aplaudată, în regia lui Michael Heinicke, dirijor Reinhard Petersen,

scris ducelui cele mai frumoase, senzuale arii – pe care Alexandru Badea le reușește măiestru sub adulara publicului. Aria Questo ... Îl arată deschis tuturor femeilor frumoase, iar pe parcurs, până la aria *La dona e mobile*, lasă o impresie periculos de bună.

Cui i-a lipsit *Rigoletto* la Chemnitz, este răsplătit acum pe deplin”.

M.C.

orchestra fiind cea a Filarmonicii din Chemnitz.

Partenerii cântărețului român (comparat cu însuși Pavarotti de un ziarist) au fost Heiko Trinsiger - *Rigoletto* și Guibee Yang - *Gilda*.

Cităm mai jos câteva fraze din cronică apărută în ziarul “Freie Presse” din 7.03.2011.

“Ducele – un seducător modern, îmbrăcat în piele roșie, tânăr, șarmant.

Românul Alexandru Badea – o întruchipare de vis a ducelui în spectacolul de la

Liviu Dandara

Nicolae BRÂNDUȘ

Am spus-o în repetate rânduri, mai în glumă, mai în serios, că unul dintre cele mai mari riscuri pentru un compozitor român contemporan este să treacă în cealaltă lume: nimeni nu-l mai știe, și mai ales viața muzicală curentă. Cât trăiește fiecare, mai de voie, mai de nevoie, mai apare pe ici pe colo pe vreun afiș de concert sau de spectacol, mai de autor, mai în compania altora, mai prin programele de radio. În rest, ce să mai vorbim...

Este și cazul compozitorului Liviu Dandara, un caz destul de atipic în generația sa, a celor născuți cam după 1930 și de la a cărei dispariție s-au scurs două decenii. Recent a fost organizat un concert medalion la Palatul Cantacuzino la care și-au adus contribuția violonistul Marius Lăcraru și pianista Adriana Bera. A fost evocat de Octavian Nemescu și de Valentin Petculescu. Compozitoarea Carmen Cârneli a fost amfitrioana întregii manifestări.

Moldovean de origine, venit în Capitală prin anii '50 dintr-o localitate cu nume ciudat, Miorcani, din Bucovina, Liviu Dandara și-a făcut studiile muzicale de compoziție la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” (actualmente Universitatea Națională de Muzică) din București sub îndrumarea profesorului Marțian Negrea. În acea perioadă își făceau apariția în școala românească de compoziție două generații bine constituite de tineri, primii în grup compact (Vieru, Olah, Stroe, Niculescu, Marbe, Rațiu, Dan Constantinescu, Țăranu, Doru Popovici), ceilalți, urmându-i la vreo câțiva ani diferență, fiecare pe cont propriu, care pe care de fapt, unii în țară, alții în emigrație – C. Cezar, Nemescu, subsemnatul, Mișeanu, Moldovan, Glodeanu, Vulcu, Meșianu, Wendel, M. Celarianu, Costinescu, Voiculescu, Odăgescu – limitându-mă a-i menționa doar pe aceștia, cu scuzele de rigoare pentru eventuale omisiuni, în nici un caz necolegiale.

A fost o perioadă de cam 20 de ani de apariții *unicat* în viața noastră muzicală, dublată de o pleiadă de interpreți de excepție: soliști, dirijori, ansambluri de muzică contemporană, concerte speciale, puzderie de prime audiții: o primă fază post-belică de racordare a muzicii românești cu gândirea și practica internațională. În acest context cursurile de vară de Muzică Nouă de la Darmstadt și Festivalurile „Toamna varșoviană” au reprezentat atât o sursă inegalabilă de informație cât și de contact al culturii noastre muzicale cu lumea internațională.

Liviu Dandara nu a făcut parte din nici un grup cu o estetică de avangardă oarecum constituită. Și-a început producția de autor cu lucrări de orientări mai degrabă paseiste, un fel de „epigonism” al unei direcții „folclorizante” (noi îi spuneam altfel) foarte activă, mai ales *organizatoric*, în lumea noastră muzicală de atunci, sub „patronaj” ideologic sovietic (anii '50 - '60 ai secolului trecut). Printre colegii săi de care a fost foarte apropiat în prima sa perioadă de studii și realizări se număra și Walter Klepper, un bănățean de asemenea

dispărut și tot din afara „grupului Andricu”, cel mai deschis europeanizării acestei perioade. Fiecare s-a dezvoltat pe drumul propriu, independent. Dar Liviu Dandara, spre mijlocul anilor '60 a reușit în mod *miraculos* să facă o întoarcere de 180 de grade în opțiunea sa estetică și să se ralieze fără drept de apel orientărilor celor mai actuale ale perioadei respective, așa cum se manifestau în creația tuturor (și fiecăruia în parte) celor mai sus citați. Radu Stan, pe atunci cel mai competent prezentator și critic al avangardei muzicale românești afirma în presă și aiurea: „Atenție la Dandara!” Liviu Dandara era o apariție ciudată și tulburătoare în viața noastră muzicală, venită parcă din neant și total imprevizibilă, raportată fiind la personajul în cauză, izolat până atunci cu totul pe altundeva...

Această ruptură și întoarcere de perspectivă nu s-a produs simplu și ușor în viața lui Liviu Dandara. L-am surprins uneori și în momente acuzate de criză personală, în deplin contrast cu aparențele sale din lumea publică și cu luările de atitudine din presă. Cu modul în care și la Darmstadt - unde în fiecare ediție a Cursurilor de Vară participa, invitată de nemți, o grupă compactă de compozitori români, unii din țară, alții din diaspora - Liviu Dandara lupta din răspuțuri să lase o *urmă* personală într-un context în care nimeni nu avea nevoie de nimeni și mai ales de amărății din Est. Ne-am dat seama toți, destul de des, de această realitate, și mai ales unul ca L. D., care suferea și de handicapul necunoașterii limbilor străine și care mai fuma tot timpul și cele mai ieftine țigări Mărășești sau Carpați prin toate sălile de la Büchner Schule...

Dar talentul său muzical, „lăutăresc” – tot după expresia lui Radu Stan – l-a propulsat, cu cinste și cu un respect pe care toți colegii săi de generație i l-au păstrat, în Noua Muzică românească a ultimelor trei decenii ale sec. al XX-lea ca o apariție de seamă, mai ales prin câteva lucrări antologice din creația sa, care în parte au fost prezentate și în concertul aniversar din 22 martie a.c.

A fost și rămâne un pionier al muzicii electronice românești, iar lucrări precum *Timpul suspendat* (1971) și *Afectus memoria*, ambele, realizări remarcabile ale muzicii românești de gen, *Sonatele pentru vioară și pian* și mai ales cea „*pentru un pian singur*” (1980) ne apar și azi încărcate de talent autentic și idee, reprezentative pentru avangarda de atunci și pentru imperisabilitatea de azi și dintotdeauna. Lucrări care suferă, ca și multe altele ale dispăruților în bloc, de ingratitudinea posterității (românești, evident)... Să-i zicem, de azi.

Și-a șlefuit, în viață fiind, un *giuvaer* pe care l-a format în tot ceea ce a realizat mai valoros în viața sa artistică și în pedagogia muzicală: este vorba de fiica sa, *Mălina Dandara* (și ea recent dispărută), despre a cărei activitate solistică și camerală ar trebui să se vorbească în alt context și cu alte superlative. Această fată a fost un *summum* în viața lui Liviu Dandara, care i-a păstorit și îndrumat întreaga evoluție artistică cu o cerbie și o mîgală ieșite din comun.

Dumnezeu să-i odihnească pe amândoi întru cele veșnice: din lume și de dincolo de lume.

Un gând apăsător la despărțirea de Liana Alexandra

Anul 2011 a debutat cu un lanț de dispariții apăsătoare pentru muzica noastră. Când, în dimineața zilei de 10 ianuarie, un atac de congestie cerebrală, urmat de inevitabilul stop cardio-respirator, a pus capăt zilelor prolificiei compozitoare Liana Alexandra Moraru am încercat un șoc cutremurător, greu de descris. La cei 63 de ani, nimic nu anunța tragica despărțire a acestei ființe pline de optimism și forță de viață din lumea Euterpei. Figura de copil de odinioară, când am cunoscut-o la Conservator, ca tânără asistentă la clasa de compoziție, orchestrație și forme muzicale, nu se schimbaseră aproape de loc. Mi-a revenit în minte finalul feeriei *Crăiasa Zăpezii*, în care compozitoarea/libretistă îmbia prin glasul corului de prichindei „să rămânem mereu copii”, fiindcă altfel „nu vom vedea niciodată împărăția visului”. Și Liana și-a păstrat, până în ultima clipă acel cuceritor zâmbet juvenil care i-a păstrat farmecul feminin înăscut, fără a-i răpi nimic din gingășia adolescentină.

Liana Alexandra nu a făcut școala de muzică, ci Liceul de cultură generală „Gh. Lazăr” din București, după care a intrat la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, în clasa de compoziție a profesorului Tudor Ciortea și Tiberiu Olah. A trecut repede peste handicapul de a nu fi parcurs un liceu de specialitate, dovenind o prolificitate timpurie benefică pentru viitoarea sa carieră artistică. A pornit la drum, cu „toate pânzele sus”, scriind de pe băncile școlii, lucrări vocale și instrumentale ample, camerale și simfonice. A cunoscut de timpuriu, cu ciclurile de piese *Incantații* și *Consonanțe*, primele succese internaționale, care au încurajat-o să abordeze toate formele muzicale. Contactele cu tradiționalele *Ferienkurse* avangardiste de la Darmstadt, i-au deschis orizonturi promițătoare în paginile sale camerale, dar mai ales în cele opt simfonii. La 40 de ani dispunea de o salbă de premii naționale și internaționale care au făcut din compozitoarea Liana Alexandra o vedetă universală, fiind

invitată să participe la numeroase simpozioane de muzicologie în Olanda, Belgia, Germania, Israel, SUA etc. După 1980, atrasă și de muzica de scenă, a scris operele de cameră și baletele (*Mica sirenă*, *În labirint*, *Chant d'amour de la Dame à la Licorne*) care au impus-o în domeniul teatrului muzical, atât de frumos cucerit cu populara feerie muzicală pentru copii *Crăiasa Zăpezii*.

Am citit cronicile muzicale de peste hotare și i-am admirat ambiția Lianeii Alexandra de a sonda permanent limbaje sonore noi, inedite, procedee tehnice îndrăznețe, avangardiste. Mi-a plăcut în mod deosebit capacitatea compozitoarei de a se menține totdeauna într-un echilibru conceptual riguros, evitând lansările în experimente absurde, epatante. A rămas o profesionistă de clasă superioară. În privința tratării orchestrei, Liana Alexandra a atins o virtuozitate instrumentală pe care puțini colegi de generație au egalat-o; ușurința și abilitatea condeiului său au împins-o către partituri de amploare neobișnuită (Simfoniile nr. 3, nr. 4, nr. 6 și nr. 7, poemul simfonic *Ierusalim*).

Mai presus de virtuțile profesionale de muzician, indiscutabile și ușor sesizabile de la primele măsuri ale oricărei lucrări, am apreciat în mod deosebit calitățile umane ale Lianeii. Spre sfârșitul vieții nu au răsfățat-o colegii de breaslă, dar a știut să ocolească necazurile, piedicile, invidiile, încercând să treacă peste supărările unui om plin de mândrie, orgolios, conștient de valoarea sa spirituală și morală. „Pentru mine – scria cu durere compozitorul Șerban Nichifor, tovarășul ei de viață, în necrologul din ziarul *România Liberă* – a fost adevăratul înger protector, fără de care nimic nu mai are sens. Nimeni nu ne va despărți niciodată!”.

Într-adevăr, când părăsești această lume în plină strălucire a carierei, la numai 63 de ani, durerea nu cunoaște limite și totul pare fără sens. Dar Liana Alexandra a lăsat o moștenire artistică atât de importantă pentru muzica noastră contemporană încât nimeni nu va putea trece peste paginile ei pline de sens, ce ne vor conduce neconținut spre „împărăția visului” – acolo departe de unde ne veghează – tăcută, împlinirile, fiindcă va rămâne mereu alături de sufletele noastre.

Viorel COSMA

Rebecca... la București

Ecaterina STAN

Levay Szilveszter sau Sylvester, a fost oaspetele Teatrului Național de Operetă Ion Dacian, căci cunoscutul teatru va pune în curând pe scena musicalul lui Levay pe un libret de Michael Kunze, după romanul „Rebecca”, scris de Daphne Du Maurier și transformat în film de Albert Hitchcock. Montarea este cea a Teatrului de Operetă din Budapesta, în regia lui Beress Attila. În paranteză: Beres Attila este un personaj interesant, cel care, înainte de a face actorie la Târgu Mureș, orașul său natal, și regie la Budapesta, a obținut prima diplomă universitară ca matematician, absolvent la Babeș-Bolyai din Cluj.

Levay Szilveszter este o persoană mai mult decât captivantă, deschisă, amabilă. S-a născut la Voivodina, în fosta Iugoslavie, în 1945. La cincisprezece ani câștigă primul

premiu de compoziție și „fuge” în Germania, evident Federală. Se stabilește la München. A scris la 30 de ani celebrul slagăr *Fly Robin Fly*, pentru care a primit premiul *Grammy*. A colaborat cu vedete ale muzicii ușoare, cu Udo Jurgens, Silver Convention, cu Elton John, Donna Summer și mulți alții. Trece Oceanul în 1980 și se stabilește la Hollywood și scrie muzică de film. *Scarface*, *Airwolf*, *Bambi*, *Cobra*, sunt doar câteva titluri dintre cele care rezonază și aici în România, filme în care colaborează cu Michael Douglas, Charlie Sheen, George Lucas, Sylvester Stallone, Al Pacino.

Levay a trecut apoi de la muzica de film la *musical*. Împreună cu textierul și libretistul Michael Kunze, au semnat celebra *Elisabeth*, musicalul despre împărăteasa Sissi a Austriei, *Marie Antoinette*, despre regina Franței, precum și *Mozart!*, dedicat evident lui Wolfgang Amadeus. Duoul Levay-Kunze este categoric o firmă dintre cele mai celebre în breasla făcătorilor de musical ai lumii contemporane.

Iată ce mi-a declarat carismaticul muzician despre zecile de

interpreții, care s-au prezentat la selecția pentru *Rebecca*.

„Am fost rugat să vin la București, să particip și eu la casting, la audierea celor care doresc să fie interpreți în *Rebecca*. Am avut parte de o surpriza minunată, uriașă, pentru că eu speram că voi găsi artiști buni aici, dar nici nu am visat că va fi un nivel atât de extraordinar! Așadar sunt foarte fericit că am găsit aici, în București, o calitate vocală remarcabilă. Îi respect pe acești artiști, care au învățat cele mai grele piese din *Rebecca*, din muzica mea, câte două, trei arii din fiecare rol, dar nu au cântat stresați, agitați, ci cu tot sufletul. Sunt foarte recunoscător și, repet: am tot respectul pentru ei. Începând cu mijlocul lunii martie vor începe repetițiile cu dirijorul Berecki Attila, repetiții pentru care pregătirile sunt deja în curs”.

Până la premiera din luna mai, de la **Teatrul Național de Operetă Ion Dacian**, nu ar fi rău să citiți/ recitiți romanul lui Daphne Du Maurier, de ce nu, sau să vedeți/ revedeți filmul lui Hitchcock. Veți fi astfel foarte bine pregătiți pentru impactul cu *Rebecca* ...la București!

La porțile Bizanțului

Miercuri, 31 martie, am asistat, în sediul ICR, la un excelent concert aflat sub titulatura: „Călător la porțile Răsăritului”. Formația vocal-instrumentală era compusă din foarte tineri muzicieni: studenți, doctoranzi, proaspeți absolvenți ai Universității Naționale de Muzică din București. Au cântat cu o puritate impresionantă, genuina muzică veche din zona de odinioară a Bizanțului, plasată sub multiple influențe, într-o arie geografică în care s-a aflat și o mare parte a României până pe la 1848 și chiar mai târziu. O Românie, așadar, „înghețată”, sub aspect cultural, într-un arhaism prelungit, ce nu a cunoscut Renașterea, Barocul, Clasicismul și Romantismul. Cu alte cuvinte, oprită, de vicisitudinile istorice, să se angajeze pe drumul aventurii culturale a Occidentului.

Ceea ce m-a impresionat enorm, în concertul cu pricina, este **acuratețea** cu care s-a încercat să se reabiliteze epoca și zona respectivă, cu tot parfumul ei exotic, într-un

demers ce ține, mai curând, de domeniul **arheologiei muzicale**. Am sesizat, în auzirea cântecelor care s-au succedat, caracteristicile melodice, ritmice și timbrale ce amprentează întreaga suprafață a Orientului (apropiat, mijlociu și îndepărtat). Adică muzica răgașurilor, a makamurilor și a ehurilor. Pregnantă era, bineînțeles, „ștampila” intervalică a zonei balcanice: secunda mărită, cât și cea timbrală, marcată de prezența instrumentelor de percuție specifice, numite darbuka, bendir, davul, etc. având o acustică izvorâtă din spațiul otoman. Este lesne de sesizat, pentru un specialist, cel puțin, cât de mică era neasemuirea dintre profan și sacru, respectiv dintre muzica de curte sau chiar a uliței și cea de strănă, pe vremea lui Dimitrie Cantemir, bunăoară. Cât de mare este însă, diferența între maneaua din timpul lui Anton Pann și cea din zilele noastre. Cum de a năvălit cu atâta forță, astăzi, prostul gust, kitschul? Mai este oare ceva de făcut, și în plan sonor, pentru „igienizarea” timpului pe care îl viețuim încă, pe acest pământ? Oricum, interpreții acelei binecuvântate seri s-au străduit să demonstreze, cu probitate, că muzica din alte veacuri, de pe aceleași meleaguri suna substanțial altfel. Lucrurile s-au alterat, între timp, în primul rând

pe teritoriul gustului. Execuția a fost incandescentă, orchestrația și armonizarea, la unele cântece, în spirit modal, au fost realizate cu mult profesionalism, bun simț, vădind cunoașterea contextului istoric și geografic al pieselor adaptate, de către Constantin Răileanu, „creierul” ansamblului, la fel de bun cântăreț și baterist (în darbuka), dovedindu-se, în același timp, și un prezentator, cât și comentator inteligent al tematicii repertoriale. La un moment dat, muzica a „virat” de la contextul bizantin al Constantinopolului spre un anumit folclor rustic al locului pe o arie stilistică la fel de variată, înlocuindu-se ornamentația cu pulsația intru obținerea unei diversități a repertoriului.

Ce noroc că a apărut acest ansamblu în contextul vieții culturale românești!

La succesul de excepție al serii au contribuit Alexandru Stoica - ud, vioară, Jovan Sofronievski - ney, caval, clarinet, Alina Constanța Horez - vioară, Andrei Zamfir - saz, chitară, Alin Ursuleac - percuție (darbuka, bendir, davul, rik), Robert Dosa - contrabas, Ion Marinescu - voce, Ștefan Ștefan - voce, Cosmin Stan - voce, Constantin Răileanu - dirijor, voce, percuție (darbuka, bendir, davul, rik), compozitor și orchestrator.

Octavian NEMESCU

Faust la Brașov

Sâmbătă 12 martie, am asistat la Opera Brașov, la un spectacol cu totul special cu opera „Faust” de Charles Gounod. A fost o seară de neuitat și îndrăznesc să afirm că acest spectacol ar fi făcut față, fără nici o problemă, pe oricare din marile scene ale lumii. Să începem cu regia, semnată de Cristian Mihăilescu, tot timpul captivantă și cu o notă de modernitate. S-a cântat în limba franceză, dar, deasupra scenei, puteam citi în limba română întreaga desfășurare a dramei. Dirijorul Traian Ichim a condus cu mână sigură

orchestra, care a sunat foarte bine. Corul și baletul au fost la înălțime, ca și costumele. Protagonistii au cântat admirabil, fiecare perfect ales pentru rolul său: Liviu Iftene - Faust, Dan Popescu - Mefisto, Adrian Mărcan - Valentin, Gabriela Hazarian - Siebel, Sonia Hazarian - Martha. Am lăsat la urmă pe Cristina Radu, în rolul Margaretei, ea fiind revelația serii: o voce de mare calitate, condusă cu inteligență, sensibilitate și rafinament. La aceste calități, care fac din ea o adevărată muziciană (ea cântând în egală măsură repertoriul vocal-cameral), se adaugă o prezență scenică plină de farmec, permanent expresivă.

Opera Brașov merită toate felicitările, cu atât mai mult cu cât se știe cu ce efort imens, cu câte sacrificii se realizează montarea unui spectacol, mai cu seamă în momentele de criză!

Liliana IACOBESCU

George Manoliu

100 de ani de la naștere

Marcel FRANDEȘ

Se împlinește la 20 martie 2011 un secol de la venirea pe lume a violonistului și profesorului George Manoliu. Născut la Bacău, a studiat vioara la Academia de Muzică și Artă Dramatică George Enescu din Iași, între anii 1930-1934. A fost de asemenea, licențiat în Drept. Apoi a plecat la *Schola cantorum* din Paris, unde, între anii 1935-1937, a beneficiat de îndrumările lui Nestor Lejeune. Tot la Paris, urmează cursurile de vioară ale lui George Enescu de la *Institutul Superior Instrumental al violonistei Yvonne Astruc*. A susținut primul său recital în sala *Claude Debussy* din Paris, în 1937. Revenit în țară, a fost numit profesor de vioară la *Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică* din Cernăuți (1937-1940). Între 1940-1945 a cântat în calitate de concert-maestru în Orchestra simfonică a Radiodifuziunii Române. Apoi, se consacră unei cariere didactice. A fost profesor universitar și, timp de două decenii, decan al Facultății de Instrumente-Canto, Conservatorului *Ciprian Porumbescu* din București, actuala UNMB. A fost distins cu Premiul Uniunii Compozitorilor și Premiul Academiei Române. A fost invitat frecvent ca membru în jurii ale unor prestigioase concursuri internaționale de vioară precum *Henryk Wieniawski* (1961, 1972), *George Enescu* (1967, 1970, 1991), *Piotr Ceaikovski* (1982), concursurile de la Viena (1971), Praga (1972, 1974), Eisenstadt (1972) și Sofia (1982). Printre discipolii săi amintim pe: Ilarion Ionescu-Galați, Radu Paraschivescu, Leonora Geantă, Petru Munteanu, Ferdinand Iaciu, Peter Csaba, Liliana Ciulei, Șerban Lupu, Maria Maszalits, George Brățășanu, Octavian Rațiu, Valer Maior, Corina Bura, Dan Scurtulescu, Elena Popescu, Marcel Frandేశ, Florin Szigeti, Elisabeta Tomescu-Ciomu, Raluca Voicu, Sabina Coleașă. A cântat ca solist cu Filarmonica *George Enescu* din București și cu Orchestra simfonică a Radiodifuziunii Române, cu dirijorii Alfred Alessandrescu, Theodor Rogalski și Constantin Bobescu. În domeniul muzicii de cameră a inițiat și activat în formații de trio și cvartet de coarde alături de Theodor Lupu, Serafim Antropov, Radu Negreanu, Nicolae Marcovici și Alexandru Rădulescu. A predat cursuri de măiestrie la Eisenstadt (Austria), Academia de Muzică din Hamburg și la Schöntal.

Dintre lucrările didactice și științifice ale maestrului amintim: *Aportul inovator al lui George Enescu în evoluția stilului violonistic și reflectarea acestuia în școala românească de vioară*, în: *Lucrările sesiunii științifice jubiliare a Conservatorului din București, octombrie 1964*, București, 1964; privind astăzi concepția interpretativă enesciană, în: *Revista Muzica*, nr. 9, 1964, București; *Eugène Ysaÿe, violoniste et compositeur*, în: *Revue Roumaine d'histoire de l'art*, vol. VII, București, 1970; *Manual de vioară* (în colaborare cu Ionel Geantă), București, 1974; *George Enescu, interpret de Bach*, în: revista *Muzica*, nr. 7, 1977, București; *Violonistica enesciană*, în: revista *Muzica*, nr.

9, 1960, București; *Bach în concepția interpretativă enesciană*, în: *Centenarul George Enescu. 1881-1981*, București, 1981; *Contribuția esteticii enesciene la evoluția stilului violonistic universal*, în: *Simpozion George Enescu*, București, 1984; *George Enescu - gânditor și poet al viorii*, București, 1986. O serie de termeni violonistici își găsesc definiția în articole din *Dicționarul de termeni muzicali*, Editura Științifică și Enciclopedică, București 1984. A colaborat cu artiști precum: George Enescu, Nicolae Caravia, Alexandru Rădulescu, Theodor Lupu, Serafim Antropov, Radu Paraschivescu, Radu Negreanu, Nicolae Marcovici, Alfred Alessandrescu, Theodor Rogalski, Dumitru Teodoru. A fost membru al Uniunii Compozitorilor din România și al Fundației *Eugène Ysaÿe* din Bruxelles.

Manualul de vioară în patru volume, elaborat împreună cu Ionel Geantă, a intrat în istoria învățământului violonistic din România. De asemenea, maestrul Manoliu a realizat ediții redacționale precum *12 Studii pentru vioară* de Teodor T. Burada, *36 Studii pentru vioară* de Jacques Féréol Mazas, *Album cu sonate Baroce* (Veracini, Locatelli, Haendel, Nardini, Corelli, Vitali, Boccherini), *Album de piese pentru vioară* (Scărlătescu, Pugnani, Beethoven, Hacıaturian și Schumann), *Viotti - Concertul nr. 23 pentru vioară și orchestră*, cu cadente proprii.

George Manoliu a murit în București, la 9 iunie 1997 lăsând posterității imaginea unei personalități marcante ce și-a dăruit din plin forțele creatoare dezvoltării învățământului muzical din România, sprijinirii talentului violonistic, propagării și integrării modelului interpretativ enescian.

Cartea sa *George Enescu - poet și gânditor al viorii* rămâne un reper pentru interpreții care abordează sonatele pentru pian și vioară – op. 2, op. 6 și op. 25, în caracter popular românesc, *Sonata Torso* și *Suita Impresii din copilărie*, op. 28. Cartea a fost distinsă cu Premiul Uniunii Compozitorilor și Premiul Academiei Române.

Sonata Torso a fost descoperită printre manuscrisele aflate la Uniunea Compozitorilor în anii '70, adnotările și digitațiile primei ediții aparținându-i maestrului George Manoliu. De altfel, prima audiere a fost făcută de către violonista Elena Popescu, actualmente instrumentistă în Orchestra din Palermo – Italia – fostă studentă a maestrului.

Maestrul Manoliu insufla tuturor studenților clasei sale de vioară admirația și dragostea pentru creația lui George Enescu. Ne vorbea cu o mare căldură despre momentele în care l-a ascultat pe viu. Îmi amintesc cum, după un recital al studenților săi dedicat lui Fritz Kreisler, ne-a povestit despre prezența scenică hipnotizantă a lui George Enescu, despre fantastica lui capacitate de a se transpune cântând. Gesturi, care azi nu mai pot fi decât sugerate prin semiografia partiturilor sale, deveneau ceva magic, atunci când, povestite de maestrul George Manoliu, deveneau aievea: un tril ce continua la mâna stângă și după desprinderea arcușului de pe coardă, la vârf, acolo unde *diminuendo*-ul era dus până la epuizarea vibrației sonore...

Contribuția lui George Manoliu la exegeza și aprofundarea modelului enescian în interpretarea violonistică este recunoscută internațional. A lăsat posterității imaginea unei personalități marcante ce și-a dăruit din plin forțele creatoare dezvoltării învățământului muzical din România, sprijinirii talentului violonistic, propagării și integrării modelului interpretativ enescian.

Pianul călător. Pe urmele lui Franz Liszt

Pianistul Horia Mihail – solist concertist al Orchestrelor și Corurilor Radio – va efectua un turneu de recitaluri în 12 orașe din România, pentru a marca împlinirea a 200 de ani de la nașterea lui Franz Liszt.

Urmând exemplul compozitorului maghiar care între anii 1846 și 1847 susținea concerte în țările române pe un pian Erard, ce-l însoțea peste tot, în 5 din

Alegerea acestuia ca beneficiar al acțiunii noastre se datorează în primul rând faptului că în Mediaș există foarte mulți iubitori de artă, un număr impresionant de melomani. La ultimul concert al formației Romanian Piano Trio în cadrul turneului MusicON (organizat tot de Asociația Culturală Accendo) au participat peste 600 de spectatori.

Turneul din acest an nu este o acțiune singulară. Este în intenția noastră să reușim să dotăm cât mai multe săli de concert cu instrumente performante. *„Este un proiect care are susținerea Radio România pentru cel puțin 3 ediții, așa că va fi și „Pianul Călător II” și, cu siguranță, „Pianul Călător III în 2013. Este o experiență nouă, turnee am făcut, recitaluri solo am făcut, concerte solo am făcut, foarte multe, însă un astfel de turneu este o premieră pentru mine, categoric există un alt gen de emoție”,* declară Horia Mihail.

Programul turneului va cuprinde în exclusivitate muzică scrisă de Franz Liszt, iar orașele prin care va trece sunt Sibiu – 1 aprilie, Brașov – 3 aprilie, Cluj-Napoca – 4 aprilie, Baia Mare – 7 aprilie, Târgu Mureș – 10 aprilie, Iași – 12 aprilie, București – 15 aprilie, Hunedoara – 17 aprilie, Deva – 18 aprilie, Alba Iulia – 19 aprilie, Dumbrăveni – 20 aprilie, Mediaș – 21 aprilie.

Marele compozitor și pianist a realizat un turneu de concerte în țările române în anii 1846 și 1847. Concertele oferite de Franz Liszt unor comunități în care astfel de evenimente erau extrem de rare au fost primite de public cu mult entuziasm. Însăși sosirea lui Liszt în orașe precum Timișoara, Arad, Cluj, Iași sau București a reprezentat un eveniment în sine. La Timișoara, de

exemplu, pe un arc de triumf construit special în piața din fața catedralei, se putea citi: „Bine ai venit, Franz Liszt”.

Ferestrele clădirilor erau luminate, balcoanele pline de flori. Multe dintre concertele acestui turneu au avut și un caracter umanitar. Franz Liszt a donat onorariul în scopul înființării unei școli, o parte din bani au fost împărțiți săracilor, altă parte donată diverselor asociații de muzicieni. Orga-nizatori: Radio România Cultural și Accendo.

Andras Istvan Demeter, PDG al SRR și
Oltea Șerban-Pârâu, director Orchestrele și Corurile Radio

Foto Virgil Oprina

cele 12 orase în care va susține recitaluri pianistul Horia Mihail, va avea alături un pian călător. Primele 7 concerte ale turneului vor anunța cea de a doua parte a proiectului, cea a pianului itinerant.

Pianul va călători alături de pianistul Horia Mihail în orașe care nu dispun la această dată de un instrument performant pentru concerte: Hunedoara, Deva, Alba Iulia, Dumbrăveni și Mediaș.

Recitalul care marchează începutul turneului și totodată plecarea unui pian de concert spre destinația finală va avea loc în capitală, la Sala Radio, pe 15 aprilie.

La sfârșitul turneului, în data de 21 aprilie, pianul de concert va ajunge la Mediaș, unde va fi predat autorităților locale în cadrul unei ceremonii urmate de ultimul recital al turneului. Instrumentul va fi dat în folosință comunității locale a orașului Mediaș de către Societatea Română de Radiodifuziune.

Mediașul este un oraș important din județul Sibiu, cu un centru istoric de o frumusețe aparte.

FACULTATEA SAE ÎN ROMÂNIA

SAE este văzută ca și pionierul educației practice în domeniul audio, cu prima școală deschisă pe plan mondial în anul 1976. SAE reprezintă astăzi cea mai mare rețea de instituții audio, multimedia, animație și film digital, cu peste 50 de campusuri pe cinci continente. Oferă cursuri rapide și intensive, într-un format de 2 sau 1 an de studiu, care se finalizează cu diplome recunoscute internațional, cursuri scurte și *corporate training*.

CEA MAI MARE REȚEA DE INSTITUTE MEDIA DIN LUME: - 36 ANI DE EXPERIENȚĂ, - 30.000 DE STUDENȚI ANUAL, - 55 DE CAMPUSURI, - 23 DE ȚĂRI PE 5 CONTINENTE

Conducerea Grupului SAE se află la Oxford (Anglia) cu filiale în New York, Dubai, München și Byron Bay (Australia). Comitetul de conducere este format din: Pr. Dr. Thomas Misner, President (inițiatorul acestui proiect) și Romy Hayatt, Senior Business Developer SAE Group.

Deschiderea SAE București va îmbogăți experiența impresionantă a celor 35 de ani în industria educației internaționale media, cu acoperire în 26 de țări, poziționând Bucureștiul drept centru regional pentru renumita educație digitală și new media în domeniile Audio Engineering, Film making, Multimedia & Web development, Games Design and Development, Digital Journalism și 3D Digital Animation

Direcțiile în care Facultatea Sae din România va acționa sunt:

Cursurile full time de 1, 2 ani (diplomă MA MS) recunoscute în lume, posibilitate de masterat și doctorat acreditate de Middlesex University din Londra. Facultatea va deschide 6 secții de învățământ: Audio engineering /Electronic Music; Digital Film; 3D Animation; Digital Journalism; Web Design; Game Design.

Cursuri scurte cu durată cuprinsă între o lună și trei luni și bootcamp-uri de 1, 2 zile. Concernul SAE pune la dispoziție 40 cursuri scurte, dintre care amintim: Certificate în Mixing Technique; Certificate în Basic Radio Broadcasting; Certificate în Advanced Radio Broadcasting; Certificate în Basic After Effects,

Certificate în 3D Game Design & Development; Certificate în 3D Max Essentials; Certificate în 3D Character Animation; Certificate în 3D Max Architectural Film; Certificate în Web Design & Graphic Design; Certificate în Newspaper & Magazine Design; Certificate în Final Cut Pro; Certificate în Production Management for Industry; Certificate în DSLR Film making; Certificate în Acting for Adults; Certificate în Acting for Kids; Certificate în TV Presentation; Certificate în TV Commercials; Certificate în Professional Photography; Certificate în Iphone Applications Development; Certificate în Advanced Iphone App. Development

Corporate Training. Firmele din domeniul media vor beneficia de pachete de instruire customizate nevoilor curente sau viziunii de dezvoltare. Nu trebuie să uităm că în România apar în fiecare zi firme multinaționale de creație și producție multimedia a căror cerință pe piața de muncă calificată este în continuă creștere.

Cursuri Online. SAE pune la dispoziția celor interesați cursuri online cu profesorii din rețeaua SAE, deținători ai premiilor Grammy Emy, Oscar, cursuri ce beneficiază de certificate recunoscute în întreaga lume.

SAE oferă astăzi: O rețea de peste 57 de campusuri universitare; oportunitatea pentru toți studenții de a se muta la oricare din aceste universități; o educație tradițională îmbinată cu tendințele moderne în educație; grupe mici de studenți pentru a avea acces individual la echipament; învățământ practic prin acumulare de experiență; un curriculum modern acumulat prin 30 de ani de experiență; profesori care provin din elita profesioniștilor din industria media; o asociație alumni în întreaga lume; posibilitatea de a accesa studii postuniversitare; diplome recunoscute de toate guvernele; parteneriat cu facultăți de prestigiu; un program internațional de plasament de joburi; colaborări și parteneriate cu industria internațională Media

ASPECTE PRINCIPALE DE DIFERENȚIERE A SAE FAȚĂ DE ALTE INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Aspect practic: Curriculumul SAE dă posibilitatea inginerilor media (absolvenți ai oricăror din cele patru programe) să realizeze producții într-un mod științific și metodic. Aceste lucruri le oferă circumstanțe în înțelegerea și implementarea tehnologiilor, precum și îmbunătățirea productivității.

Relevanța industrială: liderii ai industriei recunosc programele SAE ca fiind cele mai relevante pentru importanța cu care noi ne axăm pe menținerea la zi și practica celor mai noi tehnologii, fiind în același timp la un înalt nivel de practică, din moment ce studenții noștri au posibilitatea de practică concretă chiar din prima zi la SAE.

Productivitate și reduceri de cost: Studenții noștri sunt educați în toate aspectele din domeniul lor de disciplină, incluzând partea de afaceri a producției (cu precădere asupra productivității și reducerii costului), dându-le posibilitatea să înțeleagă procesul complet al producției, implementarea și executarea cu succes a proiectului de producție de la început până la final. În plus, programele noastre includ îmbunătățiri contemporane și internaționale în conținut, în diferite domenii de studiu, în așa fel încât studenții SAE sunt în permanență ținuti la zi cu toate aceste creații internaționale.

Calitate: Aspectele calitative ale programelor, conținutul și predarea metodologiei SAE, sunt realizate în concordanță cu Manualul de Operațiuni și Asigurarea Calității, care este adaptat și implementat la nivel internațional. Inspectorii SAE din domeniul Asigurării Calității monitorizează toate aspectele operaționale ale administrării institutelor și predării cursurilor în mod periodic. În general, membrii corpului profesoral sunt educați la SAE, dar toți au experiență relevantă în domeniu, precum și calificări academice.

Facilități: SAE este unul din puținele institute din lume care dispun de toate facilitățile de predare în campus. Aceste facilități sunt ca și cele folosite în industrie, în proiectele comerciale.

Curriculum ținut la zi: Parte a curriculumului fiecărui teritoriu este făcut pe comandă, pentru a incorpora cerințele industriei media locale în curriculumul internațional al SAE, care este permanent îmbunătățit și înnoit, pentru a reflecta schimbările dinamice din industria acestui domeniu în permanență dezvoltare pe plan mondial.

Tehnologia: SAE își înnoiește permanent echipamentul, în funcție de specificul industriei, pentru a menține facilitățile la zi și în pas cu industria. Acesta este unicul mod în care studenții noștri pot fi educați în tehnologiile curente, prin practică directă.

Mircea KIRALY

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

**București
21–29 mai 2011**

Suntem dream designeri, life designeri, spunem povești, creăm realități și irealități, locuri de joacă pentru oameni mari, preparate artistice, tărâmurii imaginare în care cu naturalețe poți intra... de această dată, poarta este muzica.

Auzim ce vedem sau nu vedem, descoperim noi genuri și noi formații ce răspund nevoii de experimentare a ceea ce suntem și putem oferi ! Misterul (Etete, ce chestie!) are farmecul lui... îl primim prin participare directă.

Vă invităm într-un exercițiu de dăruire și primire de 9 zile, pentru a vă întâlni cu « Vanzătorii de vise », cu lumea « Moșilor » lui Caragiale, cu cronicarii lui Urmuz, cu marionete în DO-MI-NO, cu Idylle și Guerille, cu Barrie și Barbie, Ileana Cosânzeana și Făt-Frumos, cu muzica curgând prin personajele și întâmplările acestei ediții, a 21-a, dedicată spectacolului muzical în ipostaze variate și originale : opere, spectacole multimedia, feerie, cabaret, SONEerie, cantate, concerte pe canapea, performance, muzică și poezie, muzică și kendo, concerte în pădure, în bucătărie, pe terasă, concerte-instalații, concerte în mișcare, soundpainting și multe altele... Pentru că, între 21 și 29 mai, avem la București Săptămâna Internațională a Muzicii Noi cu surprize și mult entuziasm !

Organizatori: Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Primăria Municipiului București

Irinel ANGHEL

Veniți să auziți ce nu ați mai văzut !

Feerie-cabaret, SONEerie și cantată la Opera Națională București în deschiderea festivalului Săptămâna Internațională a Muzicii Noi! O călătorie de două ore din stradă până în sala de spectacole ! Când ? Sâmbătă 21 mai, de la ora 19
Dream design: Irinel Anghel, Adrian Iorgulescu, Sorin Romanescu, Raluca Ghideanu, Paul Dunca

Nimic nu e previzibil! Dacă veți crede că știți cum va fi, vă vom produce o DEZ-amăgire... pentru că dreamdesignerii evenimentului oferă o experiență unică. De fapt, nu este spectacol. Este mai mult decât atât. Este o experiență colectivă în care

oamenii intră, se plimbă sau se cufundă pentru 2 ore.

Eveniment realizat cu sprijinul Primăriei Municipiului București în parteneriat cu Opera Națională București

Călătorie în irealitatea imediată!

În 29 mai se lansează o propunere de excursie. O călătorie în irealitatea imediată la Palatul Mogoșoaia. Din Cuhnie în pădure, pe terasa lacului, în Lapidarium, în Foișor și multe alte locuri surpriză, artiști, personaje de poveste, spirite ale naturii vor deschide publicului o poartă către basmul muzical în varianta contemporană.

Eveniment realizat cu sprijinul Primăriei Municipiului București în parteneriat cu Centrul Cultural Palatele Brâncovenești.

Colecția de primăvară a ideilor muzicale 2011 !

Vânzători de vise, Moși, fanfară, SONEerie, tele-operă, trăsuri, lectici, automobilul care cântă, dirijor pe role, Albă-ca-Zăpada, Captain Hook, Cupidon pe bicicletă, Fantoma de la Operă, d'Artagnan, Motanul Încălțat, Alice în Țara Minunilor, Dănilă Prepeleac, King Louie, alpiști utilitari, cadouri artdetox, povești fără filtru, Îngerul cu o aripă din far, albinuța care croșetează pe trepte, Beeker, căsuța din Hansel și Gretel, cea mai mare cutie muzicală din lume, muzică corală scrisă de simfoniști, muzică de cameră scrisă de coraliști, anotimpuri reinventate, concerte pe canapea, concerte în pădure, pe terase, în bucătărie, Cassandra, ani în plus și în minus, preparate din chitară, copacul-carusel, Barrie și Barbie, Făt Frumos și Ileana Cosânzeana, Serenade pe teme false și alte iluzii, menestrel electric, voce cu corp de femeie, tinerețe fără bătrânețe, călătorii în irealitatea imediată, sound cinema, sound theatre, sound painting, locuri de joacă pentru oameni mari, colecția de primăvară a ideilor muzicale din 2011... Oferta este valabilă în perioada 21-29 mai. Unde ne întâlnim ? La Operă, la Universitatea Națională de Muzică București, la sala Radio, la Tinerimea Română, la Palatul Cantacuzino și la Palatul Mogoșoaia, înăuntrul, afară...peste tot.

Mulțumiri partenerilor noștri: Opera Națională București, SRR, UNMB, Centrul Cultural Palatele Brâncovenești, British Council, Teatrul Național de Operetă Ion Dacian, Cercul Național Militar, Serviciul Muzicilor Militare București, Centrul Național de Artă Tinerimea Română

Concert educativ MUZICA ȘI DANSUL

Marcel FRANDEȘ

Duminică, 20 martie 2011, la sala Ateneului Român, s-a desfășurat un nou concert educativ din seria spectacolelor *Clasic e Fantastic*. Organizat de Filarmonica *George Enescu* din București și de *Clock Advertising*, proiectul educațional de muzică clasică reprezintă o premieră în România, fiind destinat copiilor și tinerilor. În majoritatea orașelor mari ale lumii (Viena, Paris, München, Hamburg, Londra, Praga, Budapesta și New York), marile instituții muzicale de cultură derulează de ani de zile programe educaționale asemănătoare. După cum aflăm de pe site-ul pentru prima stagiune a acestui proiect, 2010-2011, obiectivul este de a aduce în sălile de spectacol ale Ateneului Român și ale Universității Naționale de Muzică din București peste 10.000 de copii și tineri, accesul fiind liber.

Acest al cincilea concert a fost unul dintre cele mai reușite, având ca temă **MUZICA ȘI DANSUL**. Orchestra Filarmonicii *George Enescu* a fost dirijată și de această dată de maestrul Ilarion Ionescu-Galați, iar pe scenă și-au făcut apariția copii dansatori, aparținând Școlii de dans *ArtTeam Dance*.

Sala era arhiplină. Până și culoarele dintre fotolii erau înțesate de copii, tineri și însoțitorii lor. O atmosferă foarte primitoare și un spirit receptiv ieșit din comun plana în minunata incintă atât de îndrăgită - rotonda Ateneului Român. Bucuria strălucea și pe fețele artiștilor de pe scenă, instrumentiști de excepție, dornici să ofere momente de frumos tuturor oaspeților. Înainte de a începe muzica și dansul, Ilarion Ionescu-Galați a rostit câteva cuvinte în care explica publicului noțiuni despre melodie și despre acompaniament. Cu mare abilitate, maestrul a cerut unor orchestranți să exemplifice cele spuse. Domnia sa demonstra în fond cât de simplu de înțeles este muzica: *doar două note, din care iată ce a construit Mozart!* A răsunat mai întâi motivul melodic, apoi figurația de acompaniament și în fine suprapunerea acestora. Era debutul *Simfoniei în sol minor*, aparținând geniului vienez. Așa au înțeles copiii imediat, că melodia trebuie să fie frumoasă, ușor de reținut și repetitivă.

Prima lucrare interpretată în întregime a fost Uvertura din *Pomp and Circumstance Marches* op. 39 de Edward Elgar. Spiritul festiv al sonorităților unor instrumente amintind de fanfară - trompete, tubă, cinele, tobă mare - a umplut de bucurie sufletele micilor ascultători.

S-au mai cântat lucrări precum *Gavota* din *Simfonia Clasică* de Serghei Prokofiev, *Bourrée* din *Suita orchestrală nr. 2* de Johann Sebastian Bach, *Menuetul* din *Simfonia nr. 40 în sol minor* de Wolfgang Amadeus Mozart, *Tarantella* din *Suita Prin Munții Apusenii* de Marțian Negrea și *Hora staccato* de Grigoraș Dinicu.

Dansul - având ca mijloc de exprimare mișcarea corpului și relația dintre brațe, trunchi și picioare - a fost explicat de Ilarion Ionescu-Galați în termeni atrăgători și pe înțelesul tuturor. Chiar dacă dansul exprimă stări sufletești cunoscute, acesta are nevoie de un suport melodic și ritmic. Coregrafii și muzicienii colaborează așadar, în alcătuirea dansurilor de caracter, de salon ori a celor populare.

Apariția dansatorilor pe scenă, în fața orchestrei care cânta *polci*, *valsuri* și *tangou-uri* a avut un efect extraordinar. Perechile și grupurile aveau costume elegante, viu colorate, iar prospețimea mișcărilor coregrafice, oferea un aer de sărbătoare. Pe muzica lui Johann Strauss-Fiul sau a lui Leroy Anderson, dansatorii pluteau parcă cu mișcări grațioase, dar sigure, demonstrându-și talentul. Era ceva molipsitor în verva lor.

Erau acolo, pe scenă, copii cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani, având o mare pasiune pentru dans. **ARTTEAM DANCE** din București, condus de profesor coordonator Arina Urziceanu - antrenor și dansator în cadrul Federației Române de Dans - are deja un palmares deosebit: *Marele Premiu* oferit de Ministerul Educației Cercetării și Inovării (în anul 2010), precum și numeroase locuri I la Festivalul de Dans Sportiv *Cupa Cochet*, la Festivalul *Cupa Generația 9*, la competiția *Cupa Hobby Dance* și la Festivalul de Dans Sportiv *Cupa Stelele Dansului*. Pentru performanțele lor deosebite, ei au fost invitați la festivalurile de dans din Grecia și Croația.

O oră de muzică ce a trecut atât de repede încât regretai fiecare clipă. Artiștii Filarmonicii *George Enescu* au cântat cu multă generozitate, ca pentru proprii lor copii și chiar mai mult de atât.

Acest concert educativ, în care muzica și dansul s-au împletit atât de armonios, a fost un adevărat succes. Sunt convins că acest public tânăr va reveni în sala de concert spre a-și cultiva în continuare gustul estetic.

Székely Attila

Ecaterina STAN

Szekely Attila este categoric un pianist inteligent și foarte bine școlit. Se vede mai ales **marca Adriana Bera**, educația primită de la această pianistă, profesoară, dar mai ales om cu spirit ales, ce a întemeiat la Academia de muzică din Cluj o școală bună, bazată pe tradiția acestei instituții de prestigiu.

Marca Bera este colorată și cu amprente date de Gabriel Amiraș, Jando Jenő, Gerard Freymy, Arkadi Sevidov, maeștrii cu care Szekely Attila a lucrat, mai mult sau mai puțin, de-a lungul anilor.

Tușeul lui este rafinat, decupează și reasamblează tot ce scrie în partitură cu știință și finețe. Stăpânește foarte bine tehnica pianistică. Știe să scoată pedala, nu

doar s-o pună, știință ce rămâne o taină pentru mulți pianști!...

Pentru că este **An Liszt**, Szekely Attila a cântat în prima parte a recitalului pagini celebre, reprezentative ale romanticului aniversat: *Anii de pelerinaj* - *Valee D'Oberman*, *Rapso-diile Maghiare nr. 5 și 6*, *Après une lecture de Dante* și *Fantasia quasi Sonata*. Szekely Attila a coagulat forma lisztiană cu tempe-rament, a știut să fie visător, dramatic, revoluționar.

Szekely Attila a fost pictor în *Tablourile dintr-o expoziție de Modest Mussorgski*, res-taurat pentru secolul XX de Vladimir Horowitz.

Szekely Attila este sobru ca

aspect, nici o grimasă nu exteriorizează flacăra din sufletul său, atunci când cântă. Flacăra talentului său « se aude » doar, energia ajunge categoric și fără nici o emfază până la ascultător.

Recitalul lui Szekely Attila a avut loc în seara de duminică 20, în salonul de muzică al **Muzeului Național George Enescu** de pe Calea Victoriei, sub genericul **Concertele Dalles**. A fost un recital

splendid de care nu s-au bucurat decât câțiva melomani. Mare păcat! Îmi doresc să-l mai ascult pe tânărul pianist stabilit în Germania și în concert, nu numai în recital și de ce nu?... și la București.

Barocul la sala studio a Conservatorului

Cleopatra DAVID

Aflat la cea de a treia ediție, Festivalul *Chei* al Universității Naționale de Muzică București a fost deschis în seara zilei de 5 aprilie 2011 de spectacolul clasei Prof. asoc. dr. Anda Tăbăcaru Hogeia cu opera *Alcina* de G. Fr. Händel, dirijat de Adrian Butterfield (Marea Britanie). Soliștii, în mare parte studenți ai anului II Master, au fost acompaniați de Orchestra Barockerilor (dirijor Adrian Buciu), care a folosit instrumente și acordaj modern, excepții fiind, bineînțeles, prezența clavecinului și a lăutei.

Dirijorul invitat și-a început formarea muzicală în calitate de corist al Catedralei St. Paul din Cambridge, absolvind ulterior Trinity College. În prezent, este Director muzical al Tilford Bach Society și Director muzical asociat al Festivalului *London Händel*. Dirijează ansambluri ca *London Händel Orchestra and Players* și *Theatre of Early Music* din Montreal, adesea conducând de pe poziția de concert maestru/ solist. Discografia sa include atât înregistrări realizate în calitate de dirijor, cât și de violonist.

Scrisă pe libretul *L'isola di Alcina* atribuit lui Riccardo Broschi, libret inspirat de poemul epic *Orlando furioso* al lui Ludovico Ariosto, *Alcina*, o opera seria cu subiect fantastic, a avut premiera în 1735. Acțiunea are loc pe o insulă stăpânită de vrăjitoarea Alcina, care, pentru propriul amuzament, seducea străinii ajunși pe teritoriul ei și apoi îi transforma în plante și animale. Vrăjitoarea este învinsă în cele din urmă de cei care îi caută pe cei dragi și descoperă adevărul reușind să treacă de iluzie.

Extrem de interesante au fost concepția regizorală a Andei Tăbăcaru Hogeia și scenografia realizată de Anca Albani. Costumele moderne dar cu elemente de epocă și proiecțiile video adaptate fiecărei scene au fost elemente integrate în narațiunea acestei opere. Trebuie menționați aici asistenții de decor Oana Micu și Nevenka Todorovska și asistenții de costume Raluca Frațiloiu, Ioana Nestorescu și Elena Gheorghe, studenți ai Universității Naționale de Arte din București. Designul perucilor a fost realizat de Andreea Săndulescu, iar mișcarea scenică de Monica Mihăescu – un alt punct forte al spectacolului, care îmbină elemente de dans baroc și contemporan, mai ales în planul figurației, „animalele” și „plantele” participând la desfășurarea acțiunii.

De foarte multe ori, când vizionăm un spectacol pe scena operei naționale, putem să remarcăm câteva voci frumoase, iar dacă partitura este deosebit de dificilă, câțiva interpreți care au reușit să cânte corect. Producția studenților de la conservator pare să aducă speranța unui spectacol de calitate, care să revigoreze scena profesionistă. Aflați, unii dintre ei, la început de

carieră, cei șapte soliști au dovedit nu numai calități vocale și tehnice, dar mai ales o bună înțelegere a stilului, cu toate că muzica barocă este obiectul de studiu al unui modul separat, iar profesorii de canto și studenții deopotrivă sunt interesați mai mult de opera din secolul al XIX-lea. Este meritul mai ales al celor care au asigurat pregătirea muzicală a studenților (Mihai Vărtosu și Andreiana Roșca într-o primă fază și Verona Maier și Mihai Ghiga în etapa premergătoare lucrului cu orchestra).

Impresionant a fost modul în care soprana Rodica Vică a dat viață personajului principal. Solista a reușit cu adevărat să vrăjească publicul prin bogăția expresivă a interpretării, trecând cu ușurință de la control și dominare la panică și deznădejde. Rolul *Alcina* este provocator atât ca joc, dar mai ales din punct de vedere vocal, cerând virtuozitate, lirism în anumite momente, accente dramatice în altele, evoluând de la trilurile hipnotice din prima arie la tonuri agresive susținute pe vocalize ample.

Interpreta rolului *Oberto*, soprana Ana Cebotari a strălucit atât prin calitățile tehnice și căldura vocală, cât și prin naturalețea scenică, personajul fiind exponentul inocenței care învinge jocul malefic al Alcinei.

Perechea *Bradamante* - *Ruggiero* (mezzosopranele Adina Secobeanu și Emanuela Pascu) și *Melisso* (basul Iustinian Zetea) au fost reprezentanții altor două valori: dragostea și înțelepciunea.

Simpatic a fost cuplul *Morgana* - *Oronte* interpretat de soprana Veronica Anușca (Premiul I la ediția din 2011 a concursului *Maeștrii artei lirice*) și de tenorul Nicolae Simonov. Cei doi interpreți au adus pata de culoare, elementul comic în desfășurarea acțiunii, fiind întâi confuzi, induși în eroare, și apoi puși în fața realității.

Singurele puncte în minus revin orchestrei, unde intonația nu a fost întotdeauna curată. Cu acest aspect rezolvat și cu folosirea instrumentelor de epocă, reprezentația ar fi putut sta în picioare pe orice scenă europeană. Violonistul Mihai Ghiga a avut o contribuție majoră, realizând momentele de solo.

A fost un spectacol convingător, a cărui derulare „a curs” în ciuda multelor și complicatelor pagini solistice (*Alcina* a avut nu mai puțin de 5 arii), echilibrat din punct de vedere tensional, colorat, tradițional și modern în același timp. Am asistat nu numai la succesul artiștilor, ci la triumful muzicii baroce în mediul artistic românesc, unde inițiativele de acest fel aparțin doar unor entuziaști. Este interesant cum proiectele ambițioase ale Universității Naționale de Muzică au parte întotdeauna de public numeros, entuziast și satisfăcut, indiferent dacă este vorba de operă barocă sau contemporană, așa cum a fost cazul spectacolului cu *Orestia II* de Aurel Stroe, prezentat în octombrie 2010.

Alcina de Händel va fi interpretată de aceiași tineri artiști în data de 7 mai a.c. pe scena Operei Naționale din București, sub conducerea dirijorului Adrian Buciu. Le dorim succes și sperăm că producția va fi integrată în următoarea stagione!

Oratoriul Bizantin de Paști pe scena Sălii Radio

Încadrându-se în tradiția instituțiilor muzicale bucureștene de a interpreta în această perioadă lucrări cu tematică pascală, concertul din seara zilei de vineri, 8 aprilie al Orchestrei Naționale și al Corului Academic Radio conduse de dirijorul Horia Andreescu a adus pe scenă *Oratoriul Bizantin de Paști - Patimile și Învierea Domnului* de Paul Constantinescu. Soliștii au fost: bașii Cristian Hodrea (Evangelistul), Pompeiu Hărășteanu (Iisus) și Iustinian Zetea (Pilat), mezzosoprana Sidonia Nica (Maria), tenorul Pataki Adorján, sopranele Valentina Naforniță și Alina Bottez.

Lucrare ce necesită mari desfășurări de forțe, oratoriul lui Paul Constantinescu prezintă foarte multe asemănări cu *Pasiunile bachiene*. Construcția este în mare parte similară, la fel și distribuția rolurilor. Paul Constantinescu a preferat însă pentru Evangelistul vocea de bas. Compozitorul a recurs la retorica muzicală bachiană, în special în momentele răspunsurilor corului, scurte reacții polifonice, însă pe structuri melodice bizantine și pe ritmuri, de multe ori, asimetrice.

Coralele sunt înlocuite de prelucrări ale cântărilor bisericești (*Aliluia* din debutul lucrării, *Cămara ta, Mântuitorul meu*, sau *Hristos a înviat* din final). Stilul recitativ predomină în părțile solistice, fiind o îmbinare între cel dramatic, operistic și cel bizantin. Acesta din urmă este regăsit și în paginile corale (ex. *Astăzi s-a spânzurat pe lemn*, distribuit la vocile bărbătești).

Varianta interpretativă propusă de Horia Andreescu a adus, în afara atmosferei de reculegere din unele momente, a tensiunii dramatice și a monumentalității, și câteva inovații.

Au surprins de la început nuanțele extrem de reduse

cerute corului, mai ales pe o pagină atât de dificilă cum este *Aliluia*. Sonoritatea camerală a fost realizată prin performanța de a reduce volumul vocilor Corului Academic Radio - practic voci de operă - la cel al vocilor de copii. Efectele acestea au costat însă eficiența în momentele de *forte*, în care corul a fost acoperit cu totul de orchestră, mult mai numeroasă de altfel.

O altă noutate a fost amplificarea și folosirea efectului de reverberație pentru basul Pompei Hărășteanu, cu intenția de a da vocii interpretului lui Iisus o sonoritate mai puțin pământeană. Rezultatul a fost destul de întunecat. Câteva efecte *parlato* au fost cerute corului și Evangelistului pentru a se da muzicii efecte dramatice.

Concertul a fost interesant, pitoresc și mai ales apreciat, deși umbrat de câteva decalaje. Soliștii au oferit momente frumoase, atât cei mai experimentați cât și „aripa tânără”.

Ne-am bucurat de generozitatea vocală a Maestrului Pompei Hărășteanu, interpretarea dramatică a basului Cristian Hodrea, sensibilitatea Sidoniei Nica, proșpețimea adusă de soprana Valentina Naforniță și basul Iustinian Zetea, ultimii doi fiind masteranzi la Universitatea Națională de Muzică București.

Trebuie felicitat corul pregătit de Dan Mihai Goia. Partitura vocală este provocatoare pentru ansamblurile profesionale. Dificultatea scriiturii, amplificată de nuanțele mici cerute pe alocuri, dar și de tempii incozi, a fost rezolvată cu succes, intonația fiind impecabilă și planurile sonore bine conturate.

Orchestra Națională Radio a realizat, deasemenea, o bună reprezentare, cu partidele de suflători în formă foarte bună și cu o sonoritate bogată și plină de expresivitate.

Un efort colectiv prin care o lucrare de secol XX, în care tradiția muzicii profesionale autohtone (bizantină) și cea europeană (muzica sacră barocă și simfonismul romantic târziu) sunt îmbinate într-o construcție complexă, își găsește în același timp drumul către public și locul în istoria muzicii.

Cleopatra DAVID

Muzicienii Rodicăi Sava – In memoriam

Viața unei emisiuni tipică mass-mediei, prin natura ei efemeră, este, în general, rodul unui consens de moment, supus deciziei de ordin administrativ, cerinței „de consum” a publicului, nevoii de succes managerial etc. „Muzicieni de azi... muzicieni de mâine”, proiect realizat și susținut de-a lungul mai multor decenii de Rodica Sava a devenit însă, pentru școala românească de interpretare un **scop** rațional dublat de un **principiu** explicativ. Universul didactic, surprins în diversele lui etape evolutive devenea investigabil dintr-un unghi exterior lui, respectiv al valorilor artistice majore, grație portanței unei gândiri generoase și îndrăznețe. Pentru Rodica Sava orice emisiune cu protagoniști aflați nu rare ori în situația de a traversa pentru întâia oară o transmisiune în direct (deși triați prin selecții anterioare momentului) se transforma într-un risc profesional asumat. Iar din seria celor chemați anual să învingă „proba microfonului” inimoasa redactor-șef îi alegea pe cei demni să colaboreze, de pe podiumul solistic, cu prestigioasa orchestră simfonică a Radiodifuziunii.

Plecând în lumea fără dor cu o

discreție desăvârșită, adierile sumbre ale marii treceri par să nu-i fi umbrat încă proiectele. Prieteni muzicieni, colegi de breaslă sau entuziaști oameni de cultură au continuat să-i urmărească direcția privirii astfel încât concertul „Muzicieni de azi... muzicieni de mâine” s-a putut desfășura în Sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică Bucureștene (3 aprilie 2011).

Dedicat străngerii de fonduri pentru proiectele Clubului Rotary București Atheneum, al cărui membru activ a fost Rodica Sava, concertul organizat cu sprijinul Consiliului județean Ilfov, al TVR Cultural și al firmei Lantó Arte, a marcat și un debut absolut: cel al **Orchestrai Simfonice din București**. Vis împlinit al reputatului dirijor Florin Totan realizat împreună cu prof. Florin Ciofăcă, orchestra și-a deschis, prin acuratețea sonorităților și finețea dozajelor timbrale realizate atât în *Simfonia în Re major op.1 Clasică* de Serghei Prokofiev cât și în paginile de acompaniament, drumul spre o afirmare rapidă și consecventă. Iar foarte tinerii soliști, ce vor întemeia cu certitudine viitorul artei interpretative românești, s-au individualizat prin semnificative diferențieri de stil și viziuni interpretative.

Violonista Ioana Cristina GOICEA – în *Meditație* de J. Massenet și *Vals scherzo* de P.I. Ciaikovski – a fascinat prin virtuozitate și intuitivă capacitate de a utiliza registrul nuanțelor, de la cele mai mici la

amplitudinea maximă a viorii sale.

Pianistul Cristian SANDRIN – protagonistul *Concertului pentru pian și orchestră nr. 2 în fa minor*, p. II-III – a dominat prin autoritatea atitudinii sale solistice, surprinzătoare la un licean care dovedește că știe să-și folosească tehnica excepțională pentru a devoala, cu o impecabilă limezime a touche-ului, fragilitatea sau dramatismul textului chopinian.

Aflat și el pe băncile liceului, Ștefan CAZACU – în *Variatiunile pe o temă rococo* de P. I. Ciaikovski – dincolo de elanul temperamental al vârstei, a impresionat printr-o inteligență de calibrul unui experimentat virtuoz, care își nuanțează discursul până la epuizarea semnificațiilor. În demersul lui variațional, dirijorul Florin Totan, strălucit discipol al cursurilor de fenomenologie muzicală inițiate de Sergiu Celibidache, l-a urmărit fără echivoc, stabilind un impact afectiv între solist și orchestră dar și între starea emoțională – expresivă a scenei și publicul din sală.

Concertul, prefăcut de prof. univ. dr. Grigore Constantinescu cu argumente menite să evite căderea în neant a unui model de activitate managerială muzicală sistematică și coerentă ca și a memoriei celei care l-a configurat poate fi privit ca un nou început sau doar ca niște ecouri de arriere-garde. În ce sens vor evolua evenimentele numai viitorul o va dovedi.

Tanța DIACONESCU

Sărbătoarea primăverii

Cum trece vremea... Parcă ieri ne adunam câțiva pasionați și scoteam, sub egida UCMR, primul număr al "Actualității muzicale". Redacția era într-o cameră, la Conservator, Luminița Vartolomei fiind șefa noastră. Și iată-ne ajunși la a 21-a ediție a premiilor noastre anuale, desfășurată ca de obicei în aula Palatului Cantacuzino, în fața unei audiențe-record, cu "spectatori" inclusiv la balcon.

M. Cosma, S. Androne

Cuvântul de deschidere i-a aparținut președintelui UCMR, Adrian Iorgulescu, care a subliniat încă o dată independența editorială a publicației noastre, făcând câteva referiri măgulitoare, pentru care îi mulțumim, după care a urmărit festivitatea din rândul al doilea, așezat lângă frumoasa doamnă Sida Spătaru, de unde a lansat câteva replici pline de umor.

Premiile ținând de primul fascicol al revistei, cele ale muzicii clasice, așadar, au fost prezentate cu competență de colegul Mihai Cosma. Inversând ordinea anunțării premiilor, să notăm că senzația actualei ediții a constituit-o venirea din Japonia, special pentru

evenimentul nostru, a distinsei doamne Kazuko Shimada, înveșmântată într-un tradițional kimono care a atras toate privirile și... blitz-urile fotoreporterilor. Dânsa a primit Premiul pentru promovarea muzicii românești pe plan mondial, fiind apreciată la cel mai înalt nivel preocuparea sa întru apropierea publicului japonez de valorile muzicii românești. Au ținut să-i fie alături

reprezentanți ai Ambasadei Japoniei la București și ai comunității nipone din România. Două premii au plecat, indirect, pe adresa Universității Naționale de Muzică din București, fiind înmânate unor studenți remarcabili. Premiul Valori excepționale ale tinerei generații a revenit frumoasei soprane originare din Republica Moldova, Valentina Nafornița (pe care toți bărbații s-au grăbit s-o îmbrățișeze, în ciuda diferenței de înălțime, în unele cazuri!), iar cel pentru creația componistică lui Sebastian Androne. Alături de aceste două tinere mari speranțe a fost cinstit, pentru evenimentele culturale organizate de-o viață în județul Prahova, venerabilul

M. Cosma, V. Nafornița

Răzvan Ioan Dincă

premiu aparte, în premieră, a fost cel pentru regie, acordat lui Răzvan Ioan Dincă pentru spectacolul "Liliacul", montat pe scena Teatrului național de operetă "Ion Dacian" din Capitală, instituție la care dânsul este manager general, cu rezultate de excepție.

A preluat microfonul colegul

"Să mori de dragoste rănită" a fost decretat "Cel mai frumos cântec de dragoste al secolului XX". Anul trecut, la Mamaia, el a reprezentat cu cinste în palmares (alături de Horia Moculescu) generația de aur a compozitorilor noștri, având în plus, la Gala laureaților, o admirabilă luare de poziție în apărarea demnității compozitorilor reputați, alungați de la festival de aranjamentele organizatorilor. Melodiile sale sunt cântate an de an și la manifestarea recompensată pe drept cuvânt cu titlul de "Festivalul

Alexandru I Bădulescu

Alexandru I. Bădulescu (distinsa lui soție ne-a adus, la cocktail, cozonac de post!). În sfârșit, un Octavian Ursulescu, pentru a

Kazuko Shimada

doua secțiune a premiilor pe 2010. Premiul "Campionii șlagărelor" a fost acordat lui Marcel Dragomir, un creator care a marcat muzica ușoară românească cu zeci de titluri fără egal, între care

anului" - este vorba de Festivalul internațional de muzică ușoară românească "Dan Spătaru" de la Medgidia. Nu o dată specialiștii au apreciat că acest festival, alături de concursul de la Brăila, "George Grigoriu", este mult peste festivalul de la Mamaia, respectând cu adevărat creația originală, compozitorii importanți și interpreții de marcă. În aplauzele asistenței, în care i-am distins pe Ionel Tudor (dirijorul orchestrei acompaniatoare, pentru că evenimentul se

Premiile noastre

desfășoară în întregime “live”), și pe Andrei Tudor, component al formației și “erou” al copertii noastre din martie), distincția a fost înmănată primarului municipiului Medgidia, Marian Iordache, președinte al comitetului de organizare (a venit cu un frumos buchet de flori pentru doamna Sida Spătaru), vice-primarului Sorin Țuțuianu, director de festival, și directorului artistic Daniel Gheorghe. De asemenea o diplomă specială a fost acordată sponsorului festivalului, compania Lafarge România, care, iată, face mult mai mult pentru muzica românească decât o firmă

O. Ursulescu, M. Dragomir

Gabriel Dorobanțu

așteptat!), Cornel Ilie, Nicu Sarghea, Gabriel Maga, Bogdan Crucianu “au dat alarma”, așa cum sună alt hit recent al grupului. În sfârșit, la sugestia colaboratorului nostru permanent Florian Lungu, premiul pentru jazz a fost acordat unei reale certitudini a genului, Luiza Zan.

Ne-a bucurat din toată inima prezența doamnei Anca Vlad (“Fildas”, “Catena”), o mare susținătoare a muzicii în general și a revistei “Actualitatea Muzicală” în special. De altfel, tot dânsii îi datorăm reportajul realizat de televiziunea Senso. Alți parteneri media tradiționali, care n-au lipsit

autohtonă... De notat importanța conferită de cei din Medgidia trofeului: absolut toți componenții echipei organizatoare, în număr de peste 20, au venit cu un autobuz la Palatul Cantacuzino! În urmă cu câțiva ani a susținut un aplaudat recital pe scena festivalului “Dan Spătaru” cel care este trubadurul nepereche al cântecului de dragoste, un profesionist în adevăratul sens al cuvântului – Gabriel Dorobanțu, revenit pe podiumul nostru după 15 ani și distins cu Premiul pentru rock a revenit la ediția actuală formației care vrea, ca noi toți de altfel, să avem “o țară ca afară”. Până când acest deziderat se va împlini (probabil vom mai avea mult de

Daniel Gheorghe, Sorin Țuțuianu, Marian Iordache

nici de această dată, au fost cotidienele “Ultima oră” (director: Ion Marin) și “Cronica Română”, revista “Să nă t a t e a noastră” (director: Maria Șerban), Radio România. De altfel, de la radioul public au fost pungile în care colegii noștri de la Editura Muzicală, Carmen Cârnci și Cosmin Aslam, au pus cărțile acordate drept premiu. Așa cum un partener nelipsit și... gustat este “Veritas Panciu”, de unde directorul general, ing. Adrian Toma, ne trimite de fiecare dată licori de vis, vin și șampanie, pe care oaspeții japonezi,

buni cunoscători, le-au apreciat ca atare. Socializarea și... degustarea au avut loc în sufragerie, unde pe masa impunătoare de stejar a fost amenajat un prânz ca-n povești (păcat că a lipsit maestrul Viorel Cosma, deși invitat, s-ar fi convins că a fost cel mai “tare” cocktail pe care l-am oferit vreodată invitaților noștri!). O sută de persoane au comentat, s-au cunoscut, au schimbat cărți de vizită cu oaspeții din Japonia, a fost o atmosferă extraordinară pentru care trebuie să mulțumim firmei de catering S. C. Cantiland Cris S. R. L, condusă de doi maeștri ai artei culinare, Dana și Ilie Ioniță. Ce bine au “mers” specialitățile lor cu vinurile albe și roșii de Panciu!

Așa a fost la ediția a 21-a a premiilor AM. Cornel Ilie de la Vunk a povestit cu umor cum citea an de an în revistă lista laureaților și regreta că nu se regăsea în ea... așa încât, dragi creatori și artiști, la treabă, nu mai e mult până la ediția următoare! (Foto: **Gabi Boholț**)

Redacția

Remember ALIN CONSTANȚIU

Mesajul estetic nemuritor al jazz-ului tradițional de la începutul veacului al XX-lea, a fost asumat la noi, în ultimii ani, de „**Remember '26**”, grup instrumental întemeiat în 1996 din inițiativa clarinetistului și saxofonistului **Alin Constanțiu**, într-o formulă alăturând exclusiv componenți ai **Big band-ului Radio**. Repertoriul acestui combo a cuprins teme notorii aparținând stilurilor **New Orleans, dixieland** și **swing**, redimensionate cu gust, în versiuni policrome, pline de strălucire, nerv și feeling. Indiscutabil, experiența și creativitatea interpreților și-au spus cuvântul.

Născut la 12 august 1939, **Alin Constanțiu** s-a dedicat cu fervoare, timp de peste 40 ani artei sunetelor, ca interpret improvizator la clarinet, saxofon alto, saxofon tenor, saxofon bariton, ca șef de formație și aranjor. După studii muzicale incipiente numărând nouă ani de vioară și cinci de clarinet, contactul său cu jazz-ul s-a realizat din perioada anilor '60, când **Iancsi Körössy** l-a inclus într-o formulă instrumentală de factură „bop”. Tot de pe atunci amintim colaborările sale cu mai marii jazz-ului nostru,

Jean Ionescu, Cristian Colan, Richard Oschanitzky, Eugen Ciceu, Radu Maltopol, Gaston Ursu... Cea mai îndelungată și fructuoasă conlucrăre în anii '70 –

'80, **Alin Constanțiu** a avut-o cu pianistul **Marius Popp**. De menționat, de asemenea, aparițiile pe scene din Praga și Budapesta, prezența sa la „Zilele Culturii Românești” de la **Mannheim**, Germania, în 1979 (unde clarinetistul a fost cotelat de un cronicar drept „**un Benny Goodman al României**”), ca și participarea împreună cu „**Marius Popp Group**” și „**Vocal Jazz**

Quartet” la Festivalul de Jazz de la Göttingen, continuată cu un turneu prin mai multe orașe germane.. Cum jazzman-ului îi stă bine cu... drumul, **Alin Constanțiu** a hălăduit prin multe țări ale Europei precum și, la bordul unui transatlantic, pe la New York, Washington, San Francisco, mai departe în Caraibe, Jamaica și Columbia, cu alt vas atingând sudul Italiei, Casablanca, prin Gibraltar în Spania și Portugalia, apoi în nordul vechiului continent, în Finlanda și Suedia. În vremea din urmă, pe lângă

activitatea în fruntea grupului „**Remember '26**” (scenică și de studio, ca lider, impresar, aranjor), **Alin Constanțiu** a efectuat înregistrări de duo cu ghtaristul

Marian Georgescu, a continuat munca în cadrul **Big band-ului Radio** până la vârsta pensionării și a fost totodată coechipier permanent al lui **Johnny Răducanu** în formația „**Johnny Răducanu & Friends**”.

În seara de luni 28 martie 2011, **Alin Constanțiu** s-a stins dintre cei vii, lăsând celor ce l-au cunoscut, pe lângă regretul de a nu mai fi printre noi, amintiri de neuitat. Cel de Sus să-l odihnească...

**Florian
LUNGU**

Gala premiilor de jazz

Juriul alcătuit din Maria Balabaș, Anca Romeci, Mirela Stoenescu-Tollea, Alexandru Vârtaci-membri și Alexandru Șipa-președinte, reunit în ședința de lucru din data de 2 aprilie 2011, a stabilit lista cu următoarele premii ce au fost anunțate public în Gala Premiilor de jazz ce a avut loc luni 4 aprilie 2011 ora 18.00 la Sala de concerte Dalles din Capitală.

Premiul de excelență-Alex Brașovean Silex Band-Sibiu; Premiul „Muzicianul anului”-Sorin Romanescu; Premiul pentru debut-TRIO C-tin Mirea; Premiul „Revelația anului”-Aldo Blaga; Premiul „Revelația anului”-Nadia Trohin; Premiul „Revelația anului”-Cătălin Putinger; Premiul „Confirmarea anului”-TRIO Sorin Zlat; Premiul „Confirmarea anului”-Grupului Capriel Dedeian & Jazz Challenge; Premiul „Confirmarea anului”-Grupului Marius Pop & The M Theory; Premiul CD-ul anului: „Intelligence is all around”-TRIO Mircea Tiberian; Premiul pentru publicistică-Petru Ilieșu; Premiul „Cel mai valoros muzician român din diaspora”-Florin Niculescu; Premiul „Casa de producție a anului”-Soft Records; Premiul special al juriului-Puiu Pascu; Premiul „Formația anului”-Bega Blues Band-Timișoara; Premiul Fundației

MUZZA-Premiul conexiuni jazz-muzică clasică-Mirela Zafiri.

În acest an, juriul a decis să nu acorde Premiul „Managerul anului” deoarece nici un festival/eveniment nu a programat/promovat suficient de mult și bine formațiile autohtone și îndeosebi cele tinere.

Cu excepția lui Florin Niculescu reținut în Franța de obligații profesionale-concertistice și care va reveni pe scena Ateneului Român în data de 15 iunie, prilej cu care i se va înmâna Diploma și premiul, toți laureații-muzicieni și formații au susținut micro-recitaluri mult aplaudate. O parte dintre aceștia au avut și invitați precum Mircea Tiberian pe Nadia Trohin, Sorin Romanescu pe Alex Man și Luiza Zan, iar Bega Blues Band pe Mirela Zafiri.

Au existat și două bonusuri, ca preludiv la festivitatea de decernare a premiilor a cântat Grupul larmarock-rock-blues și George Natsis-o piesă în memoriam Alin Constanțiu.

În holul Sălii Dalles, Fundația MUZZA, principalul organizator al evenimentului, sprijinit și de această dată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, a amenajat o expoziție de afișe cu principalele evenimente jazz-istice ale anului 2010 și o expoziție cu vânzare de cărți și CD-uri. Detalii pe www.fundatiamuzza.ro (A.Ș.)

Titel, premiu în Cer...

Octavian URSULESCU

La scurtă vreme de la dispariția sa, compozitorul ieșean Titel Popovici a cucerit premiul III la Festivalul-concurs de creație și interpretare ale romanței „Crizantema de argint”, ediția a 19-a, de la Chișinău. Piesa are un titlu premonitoriu, parcă, „Mai păstrez în amintire”, versurile aparținând pictorului Traian Mocanu, iar orchestrația lui Constantin Bardan (în timpul vieții compozitorul, un maestru al orchestrației, semna toate aranjamentele creațiilor sale). Așa după cum ne informează văduva

compozitorului, d-na Mimi Popovici, a fost una din ultimele sale creații; în clipa morții avea pe pian orchestrația unei piese scrise pe versurile lui Grigore Vieru, „Mă rog”...

Alte amănunte despre concurs ne-a furnizat frumoasa interpretă a piesei, Nina Cuciuc, fostă elevă la clasa prof. Titel Popovici, interpretă de romanțe, șansonete, muzică ușoară, populară, de petrecere, cu

BLUES DE TIMIȘOARA

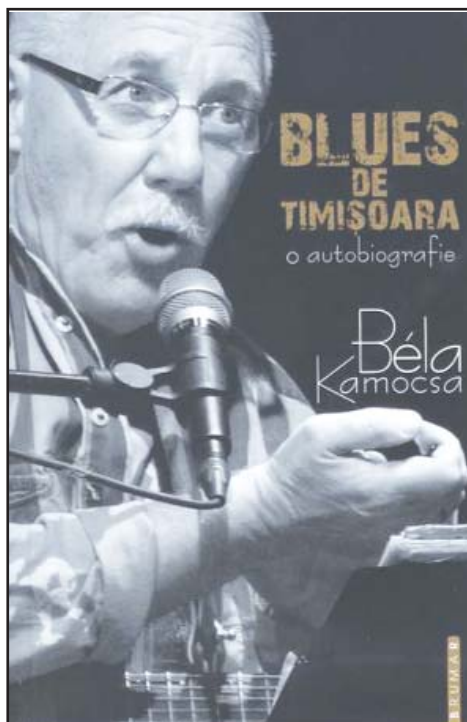
Plecat dintre noi în 2010, Kamo a avut tăria să-și dicteze în ultimele luni de viață amintirile nepotului său Tinu Pârvulescu, rezultând un volum de 174 de pagini (incluzând 20 de pagini de fotografii), apărut la editura Brumar. Personaj ieșit din comun, muzician cu activitate prodigioasă în rock (Phoenix) și mai ales jazz -blues (Gramofon, Bega Blues Band), dar și remarcabil animator cultural (fondator de festivaluri, autor de proiecte exemplare cum ar fi turneul « De la Gershwin la Sting »,

Kamo și-a pus pecetea nu numai asupra muzicii timișorene, ci asupra întregului spațiu cultural autohton. Neașteptat, din cele 5 capitole, 4 sunt dedicate anilor de dinainte de 1989, și doar ultimul - 20 de pagini - multiplelor sale realizări de după '89. A preferat se pare să se oprească asupra vieții de sub dictatură, cu

două CD-uri de romanțe la activ. De altfel, romanța i-a adus cele mai multe trofee în carieră, la festivalurile „Crizantema de aur” (Târgoviște), „Crizantema de argint” (Chișinău), „Rapsodii de toamnă” (Câmpulung-Muscel), „Nae Leonard”. La Chișinău publicul este unul deosebit, vine la sală ca la o sărbătoare, cu flori și respect imens față de artiști. Conform regulamentului, la „Crizantema de argint” numele autorilor de la „Creație” nu sunt cunoscute, așa încât doar la Gala laureaților interpreta a avut ocazia să vorbească despre cel mai titrat compozitor participant la cele două „Crizanteme” surori, Titel Popovici, fostul său dascăl.

„Când m-am apropiat de microfon, emoțiile îmi coseau genunchii și îmi strangulasera vocea. Mă durea prea tare să conjug verbul „a fi” la trecut, vorbind despre imensitatea talentului mult-regretatului Titel Popovici. Pentru o fracțiune de secundă mi-a apărut în fața ochilor chipul compozitorului, cu timid-i surâs în colțul buzelor. Mi-am revenit și am putut da grai sentimentelor coplesitoare... Pe 29 noiembrie 2010 a plecat la ceruri cel mai valoros și prolific compozitor ieșean, Titel Popovici, care de o seamă de ani a încântat scenele celor două „Crizanteme” românești cu sublime romanțe. A plecat să scrie muzică îngerilor... Dar, înainte de a pleca, a avut grijă să ne lase, pentru inimile noastre, ultima sa romanță, „Mai păstrez în amintire”, în care ne atenționa că sunt doar „doi pași până la iubire și un pas până la moarte”... Sunt fericită că admirabilul public din Chișinău a avut onoarea să asculte romanța de adio a regretatului compozitor!”. După această emoționantă mărturisire a Ninei Cuciuc, spectatorii s-au ridicat în picioare, aplaudând frenetic, și parcă aplauzele lor atingeau Cerul... Solista a adăugat: „Acesta e testamentul muzical pe care a dorit să ni-l lase în suflet: romanța se cântă cu sufletul, iar Maestrul avea suflet de romanță”.

Ultima oră: Ștefan Atârgovițoaei, elev al lui Titel Popovici de la vârsta de 5 ani, a cucerit Marele Premiu la Sanremo Junior!

greutățile și înfruntările de atunci, prea puțin cunoscute de cei tineri.

Amintiri calde, sincere, derulate atractiv, un volum de citit pe nerăsuflăte - păcat că este atât de subțire. Un prieten de care ne vom aminti de-a pururi.

Florin-Silviu URSULESCU

Perenitatea tradițiilor

Octavian URSULESCU

Cândva, la un spectacol în amintirea lui Toni Iordache, vorbeam cu maestrul Constantin Arvinte despre necesitatea de a avea cât mai mulți oameni care să înțeleagă obligativitatea perpetuării tradițiilor noastre folclorice – singura șansă de a ne afirma identitatea în concertul mondial, fatalmente, globalizant. Iată că un asemenea om există în județul Mureș, a fost ales de oamenii locului deputat în Parlamentul României și se numește Vasile Ghiorghe Gliga. Să nu uităm că numele îi este legat de faimoasele instrumente muzicale produse de întreprinderea sa, ca și de dansul sportiv, fiind președintele federației naționale de specialitate. Dar, în acest context ne vom referi la o manifestare unică în România, “Balul Însuraților”. Eu aș putea fi considerat subiectiv (sunt mureșean) sau necunoscător într-ale

genului, dar reținem declarațiile celor două mari staruri invitate, Nicolae Furdui Iancu și Sava Negrean Brudașcu, ca și a vedetei TV Mihaela Tatu (ea realizează emisiunea de profil “Hanul lui Tatu” la Antena 2): “Așa ceva n-am mai văzut în viața noastră, este uluitor!”. Despre ce este vorba: “delegații” din toate satele județului, multe din ele cu primarii și însemnele specifice în frunte, vin cu cântec, joc, obiceiori, umor, lansări de cărți, virtuozitate, într-un maraton de peste 12 ore... unul. Da, pentru că anul acesta,

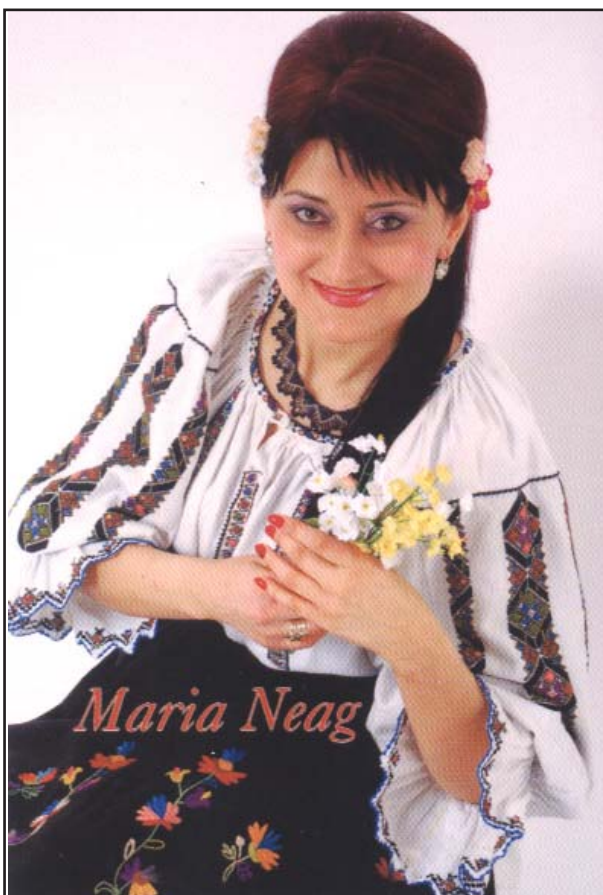
datorită înscrierilor uriașe (peste 800 de persoane!), în marea sală de bal a Castelului “Dansul viorilor” au fost... două maratoane, cu program diferit și surprize pentru fiecare. Și totuși, veți spune, în ce constă unicitatea? Ei bine, în faptul că absolut toți cei prezenți (inclusiv familia Gliga, organizatoarea evenimentelor, redactorii de la postul TV local, care a transmis în direct, integral, inclusiv pe internet-au venit sute de mesaje din toată lumea!, invitații de onoare – deputatul Ghiță Zoicaș, din Maramureș, cu soția) sunt înveșmântați în costume populare autentice!! Mai e

nevoie să spun că și eu sunt nespus de mândru de al meu, chiar dacă e de pe la Ibănești și nu de la Chiher, unde am copilărit?

Au venit artiști, precum și simpli participanți, din Chiher, Ibănești, Hodac, Solovăstru, Ideciu de jos, Batoș, Brâncovenești, Suseni (Luieriu), Gurghiu, Beica de jos (Nadășa, Șerbeni – poate la o ediție viitoare Florentina Satmari, născută aici, va veni să filmeze pentru Național TV!), Breaza, Vătava, Deda (Deda Bistra, Pietriș), Fărăgău, Reghin, Sovata, dar și din alte localități, atrași de faima evenimentului - Baia-Mare, Cluj-Napoca, Târgoviște, Bistrița, București, Brașov! Mulți dintre aceștia locuiesc de mult la oraș, dar și-au comandat special costum popular pentru a se reintegra în atmosfera în care au crescut. Bucuria cea mai mare a fost să vedem foarte mulți tineri, dar și o neobosită dansatoare a jocurilor românești, purtându-și mândră costumul folcloric maghiar! Marcă înregistrată la OSIM, “Balul Însuraților” de la Reghin a fost, și la ediția a IV-a, unul complex: expoziție de obiecte vechi chiar în sala de bal (Flore Suceava),

recital al reputatului rapsod popular Maria Bucin Crișan din Sânmihaiul de Pădure, expoziție de fotografie cu familii (ai lui Vodărelu, Suceavă, Gliga) de pe Valea Gurghiului, Mureșului și a Beicii, inclusiv o figură istorică, dr. Eugen Nicoră, în costum popular, expoziție de obiecte tradiționale vechi (Ioan Bândilă), cărți vechi (Ilie Frandăș – scriitor și “chizeș” la evenimente, împreună cu Bândilă), expoziție cu vânzare de costume populare (Rafila Moldovan din Idicel, Emilia Sorlea din Pietriș, Maria Potăcean), icoane pe sticlă (Elena Costinaș), obiecte lucrate manual (fam. Frențiu), linguri din lemn (fam. Suciuc), cărți apărute recent. Poate fi ceva mai minunat? Sau poate fi ceva mai emoționant decât primirea tuturor participanților cu tradiționalele chiuituri, urmate de o frumoasă poezie a lui Ilie Frandăș și de rugăciunea rostită de preotul Dumitru Gherman?

Greul celor aproape 24 de ore (!) a căzut, în bună parte, pe umerii (instrumentele) formației conduse de prof. Ioan Conțiu (a doua zi a venit și cu remarcabila sa orchestră alcătuită din muzicieni adolescenți), alcătuită din Ioan Conțiu-vioară, Florin Cochisa-sax, Remus Faghiura-claviaturi, Dan Fülöp-contrabas, Koszorus Kalman-braci și având alături ca soliști permanenți pe frații Maria Sântean Faghiura și Teodor Sântean. În cele două spectacole au mai cântat cunoscuții Maria Neag și Mihaela Botoș (ambele din Urisiu, care ține tot de comuna Chiher!), Anuța Crișan din Sântu, David Pușcaș din Filpișu Mare, Sorin Pantea din Reghin, Izabela Grama, Corina Florea

Covaciu, dar și Georgiana Pușcaș, 15 ani, din Nadășa. E foarte greu să trecem în revistă tot ce s-a întâmplat la această manifestare excepțională, dar vom încerca. Sentimental, încep cu Chiherul meu, atestat documentar de pe la 1453, dar cu o vechime de pe vremea romanilor, dovadă că aici s-au

Nicolae Furdui Iancu

descoperit două castre romane, la Fânațe și la Câmpu Cetății, cu monede din acea perioadă. La Muzeul etnografic din incinta Primăriei Chiheru se află prima ediție a Cazaniei lui Varlaam și alte cărți religioase în slavonă. În absența primarului Emanoil Hurdugaci (decese în familie), chiherenii au fost conduși de starostele Aurel Ința, între dansatorii de frunte fiind Viorel Ința, în prezent șef al Poliției din Bistrița. Programul a inclus o "Roată" și o "Cocișă" (brand chiherean!), cu peste 20 de chihereni (să nu uităm că, pe plan local, "Balul Însuraților" are loc de multă vreme la Chiher, de Bobotează!) veniți din toată țara. Nu putem trece peste încântarea produsă de rapsozii

populari Rafila, mamă, și Mihai Moldovan, fiu, din Idicel (ce umor neaoș, spontan la acesta din urmă!), de femeile din Pietriș, de multitudinea de tablouri muzical-coreografice ale celor din Ibănești (solisti Beatrice Oprea și Marinel, savurosul moment satiric scris de Eugen Matei, cu Neluțu Gliga animator) și Hodac (cu Dumitru Bucin și Eugen Butilcă în frunte și cu solista Violeta Man)- "Roata", "Banu Mărăcine", "Maramureș", rapsozii populari Vasile Crișan din Sânmihaiul de Pădure (un artist uluitor, sculptor, creator de costume și instrumente muzicale) – tulnic, caval, fluiere, frunză, Ioan Bândilă (taragot, poezie), solista Elena Fola din Solovăstru, jocul antrenant al celor din Luieriu, "Corul dacic" din Șerbeni, ansamblul "Doina Mureșului" coordonat de cunoscuta interpreta Sorina Bloj... Ibăștenii au ridicat sala în picioare cu "Obiceul găinii", de un umor rar, nelipsit la nunțile din zonă; cum găina trebuie cumpărată la final de nunul mare, s-a văzut în această postură...Nicolae Furdui Iancu!

Dacă strălucitorul Nicolae Furdui Iancu a cântat, alături de formația sa, "Crai nou" din Alba Iulia, în ambele spectacole, celor de duminică le-au fost rezervate încă două surprize, recitalul solistei Sava Negrean Brudașcu, alături de taragotistul prof. Ioan Berci, precum și darul deputatului Ghiță Zoicaș - renumitul ansamblu profesionist „Transilvania” din Baia-Mare (director Iuliana Dăncuș, dirijor Marius Szabo). Cele trei tablouri coregrafice (Banat, Câmpie, Maramureș), solista vocală Ileana Bumbar și taragotistul Dumitru Dobrican au fost rapid asimilate de participanți, care au invadat spațiul de joc. Așadar, dacă nu aveți costum popular, comandați-vă rapid, fiindcă se știe de pe acum – ediția a 5-a a „Balului Însuraților” va avea loc în primul week-end din februarie 2012!

Paiul... Grammy

În articolul nostru *Paiul din ochiul altuia* făceam referire la un anunț – reclamă legat de un spectacol al lui Damian Drăghici, cu afirmații bizare, cea mai șocantă fiind aceea că ar fi câștigat un premiu... Grammy.

Din investigațiile noastre reiese că: este vorba de un album nominalizat, NU câștigător, la premiile Grammy, JOURNEY WITH THE SUN (din 2001), că albumul nu este de jazz, ci de world music, că Drăghici nu este liderul grupului, ci cunoscutul saxofonist Paul

Winter, care conduce un grup de 12 muzicieni, iar contribuția instrumentală a lui Drăghici (« Damian » cum este trecut pe disc) este specificată la doar două cântece din cele 13 - Broken Arm (piesa 3), M o u n t a i n Wedding (4).

Concluzia rămâne aceeași: mai multă informare și precizie s-ar

impune, iar artistului (altminteri un muzician talentat și neobosit) – mai multă modestie. (Red.)

Bonsoir, Răduică!

Ana-Maria SZABO

Avem un talent rar de a ne ignora marile valori, vocile de excepție! Sigur, Daniela Răduică este departe de a fi o necunoscută, dar în cele două decenii de carieră fructuoasă merita, prin prisma calităților vocale remarcabile, să devină una din vedetele genului. A cucerit zeci de premii, a terminat o facultate de teatru, a fost un timp solistă a Teatrului de revistă „Constantin Tănase” din București, dar a cunoscut consacrarea pe scena Teatrului de revistă „Majestic” (din cadrul teatrului „Toma Caragiu”) din Ploiești, unde activează și în prezent, cu mare succes. Aici, la Ploiești a avut șansa de a colabora cu doi artiști de talie, care au știut să-i pună în valoare talentul. Este vorba de compozitorul Viorel Gavrilă, dirijorul orchestrei și cel care i-a scris câteva piese inspirate, precum și de regizoarea, coregrafa și scenografa Marcela Țimiraș, care a știut să o distribuie de fiecare dată în rolurile potrivite. Este și cazul succesei nr. 1 al actualei stagiuni, „Bonsoir, Paris!”, care i-a adus, după participarea la Festivalul umorului de la Vaslui, supranumele de „Edith Piaf a României”. Iată de altfel ce scria presa după reprezentația teatrului ploieștean: „Explozie de culori a

costumelor cu croieli de haut couture purtate de balerine și balerini tineri și talentați, voci adevărate, tulburătoare, o coregrafie, o scenografie și o regie de excepție au determinat publicul să se încline în fața splendidei incursiuni în show-ul de tip parizian”. Astfel, Daniela Răduică interpretează admirabil atât o primă audiție a lui Viorel Gavrilă, „Pourquoi”, cât și melodii celebre lansate de Edith Piaf (evident), Charles Aznavour, Yves Montand, Patricia Kaas, versiunile sale la „Rien de rien” sau „La vie en rose” fiind absolut senzaționale. Revenim la aprecierile presei, pentru a nu părea noi subiectivi: „*Bonsoir, Paris!* a adus pe scenă cântece, balet, pantomimă, comedie, costume strălucitoare, fete frumoase, într-un cuvânt, cabaret. Între toate vedetele trupei teatrului din Ploiești a strălucit, fără doar și poate, Daniela Răduică. Ea a dat amprenta franțuzească a celebrelor cabarete pariziene. Vocea puternică, interpretarea, până și fizicul o avantajează să intre în pielea lui Edith Piaf:

dramatismul vocii, gestica și trăirile ei sunt tot una cu cele ale celei numite „la môme Piaf”. Toată suflarea prezintă la festival aștepta nerăbdătoare întâlnirea cu Nico, cu Daniel Iordăchioae, cu George Liviu Frâncu, renumit artist de pantomimă, și, de ce nu, cu Romeo Zaharia. Însă cu fiecare apariție pe scenă Daniela Răduică a devenit aleasa inimilor spectatorilor. A detronat-o pe strălucitoarea Nico și tot ce-a însemnat derularea de forțe a celui mai premiat teatru de revistă din țară („Obiectiv”).

Dintre toți oamenii care i-au marcat devenirea artistică, Daniela se oprește la trei: Aurel Giroveanu, care, în calitate de președinte de juriu i-a acordat primele trofee, Viorel Gavrilă, care a adus-o la Ploiești în 1993, și regizoarea Marcela Țimiraș,

care după ce a văzut-o și a ascultat-o i-a spus răspicat: „Tu o să cânti Piaf!”. Iată ce spune compozitorul și dirijorul Viorel Gavrilă despre ea: „Daniela Răduică este o cântăreață excepțională, are o muzicalitate deosebită și un timbru asemănător cu al lui Piaf. Consider că ea a reușit să atragă foarte mulți spectatori la teatru și la spectacolul nostru *Bonsoir, Paris!*... Daniela Răduică este una din vocile cu mare personalitate în muzica noastră ușoară, cu un timbru special al vocii și o muzicalitate deosebită, care îi conferă o particularitate aparte. Am cunoscut-o acum 20 de ani, când bătea la porțile afirmării. A muncit foarte mult, are o ambiție și o determinare cu totul ieșite din comun, o ușurință deosebită în învățarea și descifrarea pieselor, a textelor, și nu în ultimul rând este un coleg extraordinar la Teatrul „Majestic”. Am colaborat la câteva piese, eu în calitate de compozitor, ea de interpret și am avut un succes deosebit și realizări cu totul excepționale. Este, într-adevăr, cea mai valoroasă Edith Piaf a României!”.

Pare greu de crezut, dar Daniela Răduică nu are până în acest moment nici un album! Dar simte că 2011 poate fi anul ei și încearcă să recupereze, lansând două în acest an. Absolventă a Școlii de artă din Craiova, orașul ei natal, este o mare iubitoare, cunoscătoare și tălmăcitoare a folclorului autentic, așa încât un prim album va reuni melodii nemuritoare din Transilvania, Banat, Moldova, Maramureș, Oltenia, între care cântece lansate de Maria Tănase și Ioana Radu, cărora li se va adăuga un colaj cu cântece de petrecere. Al doilea CD va fi unul de muzică ușoară, având ca nucleu șapte melodii încredințate ei de reputatul compozitor-interpret de la Chișinău, Yan Raiburg. Ambele, anticipăm, vor fi veritabile succese!

Zamfir 70

Marius GHERMAN

Mai este oare România o țară normală? Când mari compozitori și artiști sunt aruncați afară din case, când valorile sunt ignorate sau marginalizate și ajung să fie mai apreciate peste hotare decât în țară sau, și mai rău, sunt împinse să părăsească România? Când nu sunt cinstiți cum se cuvine, nu sunt făcuți Cetățeni de onoare, nu au străzi, săli sau teatre care să le poarte numele? Gheorghe Zamfir este o celebritate mondială, a vândut zeci de milioane de discuri, iar când a împlinit

alături de el personalități din Canada, Franța, Elveția, Republica Moldova, l-au sărbătorit prieteni și colegi, dar nimic oficial! Nici măcar un post de televiziune, în afară de OTV, în marea sală a clubului Phoenix de la Cernica, unde patronul este... turc! Se confirmă ceea ce spuneam mai sus, fiindcă Zamfir este extrem de popular în Turcia, unde a susținut numeroase concerte și a înregistrat pentru banda sonoră a spectacolului "Troia", al celebrului ansamblu "Fire of Anatolia". De altfel, cel care a adus în nenumărate rânduri colectivul coregrafic la București, Tudor Chițu, este impresarul lui Gheorghe Zamfir și a organizat festivitatea de care vorbeam.

Clubul Phoenix a fost arhiplin, între cei care au ținut să fie de față fiind Mihaela Tatu, Ovidiu Lipan, Nicolae Voiculeț, Paula Iacob, Liana Stanciu și Mihai Georgescu, deși ne așteptam ca toată floarea muzicii populare să fie alături de el. Au venit, totuși, și au cântat, alături de remarcabila orchestră condusă de Marin Alexandru, Gheorghe Turda (în smoking, sosit direct de la o filmare) și tot din Maramureș tânăra și talentata Oana Tomoiagă, al cărei CD l-am recenzat în revistă, distinsul cântăreț din Teleorman Gheorghe Gheorghe, partenera lui Zamfir în câteva cântece de succes, Adriana Antoni, precum și Anișoara Vlaicu. La final au evoluat oaspeții de la Chișinău, în frunte cu virtuozul Vasile Iovu, ca și câțiva dintre elevii lui Zamfir. Se înțelege, cel mai așteptat a fost recitalul sărbătoritului, presărat cu amintiri, tristeți, dureri într-o confesiune tulburătoare. Dar, mai ales, a cântat, inclusiv vocal, cum știe numai el...

70 de ani ne așteptam să fie invitat la Cotroceni, Ministerul culturii, decorat, felicitat, chemat la toate televiziunile, dar nici vorbă de așa ceva. Au venit să fie

Ovidiu Lipan... balcanic

Dan CHIRIAC

La 13 ani a fost descoperit de Nancy Brandes și cooptat în formația sa de la Iași - Roșu și Negru: era o așchie de copil (de unde și porecla Țândărică), dar a devenit rapid un fenomen - cel mai bun baterist al rockului nostru. A trecut la Phoenix, a fugit cu aceștia din țară în 1977, și-a continuat activitatea muzicală în Germania și s-a întors după '90, fiind considerat în permanență un baterist de excepție.

Din păcate se subliniază doar activitatea sa de instrumentist-interpret, ignorându-se deseori capacitatea sa creativă într-o zonă

încă prea puțin exploatată la noi - să-i spunem World Music... autohtonă. Ovidiu vrea să sublinieze diversitatea filoanelor muzicale de la noi, un aspect multicultural evidențiat de cercetători și specialiști, dar rareori valorificat spectacular. A lansat nu puține discuri cu sonorități aparte - Visul Toboșarului (1999), Renașterea (2001), Aniversare (2003), Bachița (2004), Getica (2004), Visul Toboșarului, re-editare (2005), La Passion (2006), Iskander (2007) - apelând la muzicieni de diverse etnii din România. Este foarte apropiat de filonul aromân, colaborând cu o „voce” de excepție a etniei - Stelu Enache -, dar nu trebuie să uităm colaborările sale cu Gheorghe Zamfir sau Fanfara Zece Prăjini. Melodicitatea lucrărilor și prelucrărilor sale i-a adus (pe drept, pe nedrept) comparația onorantă cu

Goran Bregovici, dar credem că Ovidiu are o viziune mult mai amplă asupra fenomenului muzical balcanic.

Și poate odată și odată se vor găsi fonduri pentru „visul toboșarului” - un spectacol grandios pe care-l plănuiește demult, cu decoruri, lumini și lasere, costume, ansambluri și formații de toate tipurile, sute de muzicieni participanți, într-un „tot balcanic” complex și cuceritor.

Gabriel Boholț – prietenul artiștilor

Oana GEORGESCU

Sala Cinema 3D a Cinematografului PATRIA găzduia la începutul acestui an un dublu eveniment cultural special - Vernisajul Expoziției de Fotografie a artistului fotograf Gabriel Boholț, intitulată „IGNAT ÎN MARAMUREȘUL ISTORIC”, și prezentarea filmului documentar cu același nume, realizat de echipa de jurnaliști Elena Boholț și Alex Andrieș. Ineditul momentului a fost marcat și de prezența unor artiști de

prof.univ.dr. Carmen Stoianov (președinte Asociația pentru Integrare Culturală Europeană) a fost unul pe măsura talentului și profesionalismului lui Gabriel Boholț. El este membru marcant al Asociației Artiștilor Fotografi din România (președinte Ștefan Toth) și fotograf al ultimelor ediții ale Galelor Premiilor Revistei „Actualitatea Muzicală”. Recent, tot la Cinema PATRIA, acesta a inaugurat, cu ocazia Sărbătorilor de Paști,

pictorialele sale cu artiști, vedete din show-biz și interpreți de muzică ușoară și populară: Anna Lesko, Ramona Bădescu, Adrian Enache, trupele EXCLUSIV (Bianca și Marian Sârbu), RO-MANIA și K1, Marinela Pârvu, Călin și Petre Geambașu, Felicia Filip, Maria Dragomiroiu, Gheorghe Turda, Nicolae Furdui Iancu, Angela Rusu, Iuliana Marciuc sau vedetele Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”. Faptul că o fotografie cu Anna Lesko semnată de Gabriel Boholț și preluată din scenele videoclipului „My Bedroom” a fost nominalizată la prestigioasa Gală Anuală „Sony World Photography” Organization ce va avea loc la Teatrul Odeon (Leicester Square) din Londra, spune totul despre valoarea artistului. Imaginea a fost immortalizată anul trecut, pe platoul de filmare a senzualului clip „My Bedroom” și o reprezintă pe Anna Lesko răsfațându-se pe un „pat” de 5000 de trandafiri roșii, naturali. În ziua turnării videoclipului (regizor Iulian Moga) au fost golite de trandafiri toate florăriile din București.

renume din Maramureș în frunte cu Nuțu Leordan și soții Maria și Gabi Arba, protagoniști ai ședinței foto și ai filmului, care au încântat publicul cu melodii transmise de la moșii lor, cântând la ceteră (Gabriel Arba), zongoră (Maria Arba) și dobă (Ionuț Bledea)! Succesul expoziției la care au fost prezenți și regizorul Geo Saizescu, Vasile Timiș, Secretar de Stat în Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Marius Iurașcu, director „România Film”, interpretul Ion Lăceanu sau

Nuțu Leordan

o altă expoziție de fotografie intitulată „7 ZILE”. Este un proiect al cărei temă a fost legată de Săptămâna Patimilor și care a surprins spectaculoase flori de primăvară momentul tăierii mieilor de Paști și al pictării ouălelor, frânturi din spectaculosul icoanelor pictate. Printre invitații speciali s-a aflat și cunoscutul rapsod al Țării Lăpușului - Grigore Leșe. De altfel, artistul fotograf Gabi Boholț este binecunoscut și apreciat pentru

Maria și Gabi Arba

Cercul „Melos” la TV

Raluca SILVIAN

Nu numai postul de radio Național FM promovează intens muzica românească (că selecția este defectuoasă, asta e altceva, vom discuta separat), dar și „ruda” de pe micul ecran, Național TV, în special prin vizionata sa emisiune duminicală. Este vorba de „Să v-amintiți duminica”, realizată de Florentina Satmari și prezentată de Corina Chiriac, în care muzica ușoară românească are un loc important. La una din edițiile lunii martie, tema emisiunii a fost una extrem de interesantă, aducând în fața publicului acei dascăli adesea anonimi, așa cum scriam, și care, asemeni antrenorilor de la copii și juniori, din sport, descoperă și pregătesc vedetele de mâine. Emisiunea s-a intitulat „Profesori și elevi”, profesorii fiind Anca

Țurcașiu, Viorela Filip, Silvia Dumitrescu, Adrian Daminescu – îmbucurător faptul că mari vedete ale cântecului se ocupă generația de mâine! - Valeria Dinu (soția regretatului compozitor Bujor Mișcuția coordonează la Oradea grupul „Vivere”), Sorin Filip (interpret de muzică popu-lară) și Gabriela Nechita. Cum fiecare profesor a venit cu câțiva elevi reprezentativi, Nechita (să nu uităm succesele internaționale ale elevei sale Mădălina Lefter) le-a propus pe Georgiana Dăriescu, Raluca Ursu și Ruxandra Tomulesei, tinere soliste de frunte ale cercului „Melos” din Iași. Cu această ocazie a fost prezentat telespectatorilor cel mai recent CD al cercului „Melos” și anume volumul 3 al seriei „Steluțe

G. Nechita și elevii săi

pe portativ”.

Ce trist că televiziunea publică, TVR (ca și postul public de radio, de altfel), a marginalizat aproape total muzica ușoară românească! Pe vremuri avea „Albumul duminical” (asta pentru a ne referi doar la această zi a săptămânii), acum nu mai are nimic, în schimb alții au copiat ideea cu „Duminica în familie” și altele asemenea, cum este și acest program de la Național TV.

ZOLI TOTH - percuționistul.. ecologic

Gabi MATEI

Zoli Toth a urmat cursurile Liceului de Muzică Sigismund Toduță din Timișoara, studii de muzică clasică – percuție și master la Academia de Muzică Gheorghe Dima din Cluj-Napoca, absolvind în anul 2003. Este membru fondator al grupurilor Sensor și Sistem, alături de care a sărbătorit 10 ani de la înființare.

În cadrul Galei „Naționala Internațională” de la Național TV care a premiat importante personalități din diverse domenii, Zoli Toth (Sistem) a fost răsplătit pentru implicarea sa în proiectele „Earth Hour 2010” și „Let’s Do It Romania”. El realizează și emisiunea Ecofrecvența, zilnic la Național FM.

S-a întors din nou către muzica clasică interpretând în premieră absolută un concert scris special pentru el de către Adrian Enescu, unul dintre cei mai importanți compozitori români contemporani.

Concertul se intitulează „Domino” și este scris pentru percuție și orchestră, fiind prima lucrare în domeniu de asemenea anvergură. În concert Zoli a fost solist și a cântat la 10 instrumente diferite la Sala Radio din București, acompaniat de Orchestra Națională Radio dirijată de maestrul Horia Andreescu.

Reamintim că Adrian Enescu debutează în muzica electronică în anii ’70, dar mai apoi traversează cu succes mai multe domenii muzicale: scrie muzică pop, muzică de balet pentru companii din Italia și Australia, muzică de teatru în Belgia, Olanda și Japonia. Compune muzică pentru aproximativ 65 de filme, iar în ultima perioadă se axează pe muzica contemporană și jazz.

Iată ce spune Adrian Enescu despre colaborarea cu Zoli: „L-am ascultat într-un recital de percuție unde cânta muzică simfonică. După recitalul de la Timișoara, Zoli mi-a dat telefon și mi-a propus să îi scriu ceva. Am vrut demult să scriu un concert pentru percuție și orchestră mare. Acest concert este construit după toate regulile unui concert clasic - allegro, adagio și iar allegro. DOMINO este un „joc” cu sunete pentru o orchestră de 80 de instrumentiști și un singur om care mănuieste 10 instrumente”.

Vocea de aur a Deltei

Octavian URSULESCU

Mă leagă amintirile cele mai frumoase de Alexandra Canareica, interpreta cu glas de aur care a consacrat în muzica ușoară românească un oraș fără tradiții în domeniu, Tulcea (care a mai dat muzicii rock un nume notabil, cel al formației Accent). Deși, dacă mă gândesc bine, oamenii de acolo ar trebui să fie cuprinși de dorul de a cânta, când străbat apele line ale Dunării, la bordul bărcilor! De pildă, cine poate uita marele șlagăr "Cânta un matelot la proră", al lui Vasile Veselovski, transpus solar de regretata Doina Badea? Dar să revenim la Tulcea (era să uit, a mai dat un nume de calibru, dar pe tărâm teatral-actorul Radu Gheorghe, violonist excelent și el, ca și Alexandra noastră!) și la această voce de calibru. Spuneam mai sus că mă leagă amintiri frumoase gândindu-mă la faptul că acum două decenii și mai bine am prezentat-o în toate momentele de vârf ale carierei sale, de care cu siguranță își amintește și ea: premiul "Criticii muzicale", în 1985, apoi premiul III, în 1986, la festivalul de la Mamaia, fiind una dintre foarte puținele soliste care se pot mândri cu o asemenea dublă performanță. Aici a cântat, între altele, "Să cântăm azi omenirii" (dificila și frumoasa piesă a lui Marius Țeicu, lansată tot la Mamaia, cu premiu, de Marina Voica) și, în primă audiere, "Bună dimineața!", de Dan Dimitriu. Am fost alături de ea pe scenă și în 1984, când a cucerit premiul II la puternicul concurs "Steaua litoralului" de la Constanța, și în 1985, la Amara (Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor), și la trecerea succesivă prin furcile

caudine ale exigentului și popularului concurs "Steaua fără nume" al TVR, cu probe de mare dificultate, care "filtrau" neiertător. Pentru a vă da seama, azi, ce a însemnat această competiție care a lansat jumătate din vedetele noastre importante, de la Corina Chiriac și Cornel Constantiniu la Oana Sârbu, iată traseul străbătut de Alexandra Canareica: prima etapă în 1986, a doua în 1987 și a treia, finală, abia în 1989! În acest

Canareica a devenit un adevărat star în Orientul Apropiat, fiind invitată să susțină recitaluri, între 1993-2004, pe scena tuturor hotelurilor de 5 stele din zonă: Cham Palace, Sheraton Damascus, Cairo Sheraton, Novotel Cairo, Sofitel Sharm-el-Sheikh, Sonesta Cairo, Movenpick Luxor, Marriott Dead Sea, Arena Space Amman. Evident, aici interpreta multă muzică internațională, dar strecura mereu

Alexandra Canareica

timp participarea la alte concursuri, pregătire asiduă, perfecționare cu compozitori importanți, lărgirea repertoriului. Mai mult, alt element de excepție: Alexandra Canareica a fost, alături de Ramona Bădescu (la rândul ei dublu laureată la Mamaia), ultima câștigătoare a "Stelei fără nume", pentru că a venit Revoluția și, ca orice lucru bun, TVR a abandonat acest proiect longeviv... În finală, îmi amintesc, la proba de aptitudini Alexandra a cântat la vioară, iar Ramona la pian, pentru că erau vremurile când vedetele în devenire mai aveau legături cu muzica, descifrând cu ușurință o partitură.

Dacă Ramona Bădescu, cu care a urcat în paralel treptele afirmării, s-a consacrat în Italia,

și piese românești, inclusiv de folclor. A fost solistă a Ansamblului artistic "Rapsodia Română", a întreprins numeroase turnee pe litoral sau în țară, după care "s-a tras" acasă, ca solistă la Hotelul Delta Nature Resort Tulcea, pentru că din 2008 este profesoară de canto muzică ușoară la Școala populară de arte din orașul său natal, străduindu-se să descopere o nouă voce de aur a Deltei. În paralel, își desăvârșește pregătirea muzicală, fiind studentă în anul III la Facultatea de Muzică din cadrul Universității "Spiru Haret".

Alexandra Canareica este o ființă ambițioasă, specială, pentru că s-a adaptat mereu și a ieșit învingătoare: după ce a studiat vioara timp de 9 ani la Liceul de

muzică din Galați, și-a dat bacalaureatul la Tulcea, la liceul de... matematică-fizică! Probabil și asta a ajutat-o să obțină cu ușurință și alte diplome de studii: certificatul de competență lingvistică (engleză) în turism, certificatul de competență ca agent de turism și ghid local/național, urmând cursurile pentru

agent de turism și ghizi la Institutul Irecson. Vorbește perfect engleza, bine franceza și italiana, fiind pregătită oricând pentru continuarea carierei internaționale. Este o fire timidă, retrasă, sensibilă, probabil exact așa cum nu trebuie să fii în aceste vremuri ale veleitarismului și imposturii. Extrem

de muzicală, cu un glas de o limpezime rară, Alexandra Canareica este decisă, după etapa internațională de mai bine de 12 ani, să revină în prim-planul muzicii noastre ușoare, așa încât... compozitori, la treabă, ar fi păcat s-o ocoliți, avem prea puține voci ca ale ei!

Ileana Șipoteanu

Narcisa PENTELEI

Ne propunem ca în paginile noastre să ne ocupăm mai mult de reprezentanții importanți ai genului, marginalizați pe nedrept și lăsați în umbră de posturile de radio și TV, nemaivorbind de organizatorii de spectacole. În această categorie intră și Ileana Șipoteanu, care are la activ o carieră prodigioasă și peste o sută de cântece înregistrate. S-a născut la 22 iulie 1967 în frumoasa comună Rucăr din județul Argeș, dar de aproape două decenii este vedeta nr. 1 a Constanței. După ce între 1985 și 1991 a fost solistă a Teatrului „Alexandru Davila” din Pitești, unde l-a cunoscut pe soțul său, compozitorul și dirijorul Dumitru Lupu, din 1992 până în 2004 sunt împreună „capete de afiș” ale cunoscutului teatru constănțean „Fantasio”.

Cei doi au o fetiță cu numeroase premii muzicale la activ, Dumitrana Teodora, 14 ani, elevă la Colegiul național pedagogic din Constanța. Revenind la Ileana Șipoteanu, să notăm că a urmat cursurile școlii populare de artă din Pitești. În 1996 a absolvit facultatea de teatru a Universității „Hyperion”, fiind în prezent angajată a Teatrului național din Constanța, devenit în 2007 Teatru de stat. Debutul ei oficial este legat de festivalul de la Mamaia, așa încât ne-am fi așteptat ca numele ei să fie amintit la ediția a 40-a, cea de anul trecut, a manifestării; totuși, în 2006 a primit pe scena festivalului un trofeu pentru activitatea sa artistică. La debut, cum spuneam, în 1986, obține o

mențiune la secțiunea Interpretare, pentru ca în 1987 să dea viață uneia dintre melodiile laureate, marele șlagăr „Ce mult te-am iubit” de Dumitru Lupu. În palmaresul său mai strălucesc Premiul presei la marele festival internațional „Lira de aur” de la Bratislava, în 1988, ca și prestigiosul premiu „Doina Badea” la Festivalul național al teatrelor de revistă, cucerit la trei ediții consecutive, în 1992, 1993, 1994. Pe lângă teatrele amintite a mai colaborat și cu teatrele de revistă „Constantin Tănase” (București), „Nae Leonard” (Galați), „Majestic” (Ploiești).

A întreprins turnee de succes în Turcia, Italia, Germania, Serbia, Franța, Austria, Belgia. Cu totul special a fost turneul european „Astă seară dansăm în familie”, regizat de Cornel Diaconu și organizat de Centrul național al cinematografiei. Și pentru că am amintit de cinematografie și de studiile de actorie ale Ilenei, nu putem nicidecum trece cu vederea filmele în care a jucat: „Iubire elenă”-2010 (regia Geo Saizescu), „Singuri de Revelion”-2005, „Mulineta roșie”-2005, „Peștele verde”-2006, „Trupa de show”-2008, „Dramaticus”-2009. Alte repere majore ale carierei ei sunt ipostaza de consilier artistic la festivalul „Mamaia copiilor”(2001-2005), precum și concertul de Paști „Șapte cântece creștine”, de la Muzeul de artă din Constanța, unde a cântat alături de orchestra Uniunii de creație interpretativă a muzicienilor din România (UCIMR). Dar, se înțelege, pentru o vedetă de muzică ușoară contează înainte de toate discurile și șlagărele. Ileana Șipoteanu a lansat până în prezent șapte albume: „Cântece creștine” (1992), „Ce mult te-am iubit”(1996), „S-o luăm de la-nceput” (1997), „Iubire trădată” (2000), „Cântece de iarnă”(2003), „Refrene de iubire” (2004), interpretând de asemenea mai toate titlurile de pe „The Best-Dumitru Lupu” (2009). O eventuală istorie a muzicii ușoare românești nu poate ocoli melodiile de mare succes ale Ilenei Șipoteanu, cărora ea le-a dat viață cu sensibilitate, muzicalitate desăvârșită și farmec. Între ele, la loc de cinste stau „Ce mult te-am iubit”, „Cine mi-a luat iubirea”, „Ai venit prea târziu”, „Am trup de ceață”, „Iubește-mă, așa cum te iubesc”, „Rendez-vous”, „Mă voi gândi la tine”, „Îmi cântă marea”, „Marinar”, „Valsul valurilor”... Ileana Șipoteanu este la vârsta deplinei maturități artistice, o așteptăm cu noi realizări pe măsura talentului ei de excepție!

Mondo pop

Ronan Keating a colaborat cu legendarul compozitor Burt Bacharach la înregistrarea unui nou album *"When Ronan Met Burt"*. *"Mi s-a îndeplinit un vis atunci când am avut șansa să lucrez alături de Burt la acest album"*, a declarat Ronan. Cariera lui Burt Bacharach se întinde pe mai mult de 50 de ani și toate aceste piese sunt melodii clasice compuse de Burt de-a lungul impresionantei sale cariere, fiind înregistrate live cu o orchestră completă.

Solista formației No Doubt se alătură organizației Salvați Copiii în eforturile sale de a sprijini copiii din Japonia. **Gwen Stefani** va strânge și alți bani prin intermediul unei licitații ce va avea loc în Los Angeles, la care se vor vinde ediții limitate de tricouri realizate de artistă. *"Japonia a fost o sursă de inspirație pentru mine de-a lungul anilor"* – Gwen Stefani. Gwen a făcut o donație personală în valoare de 1 milion de dolari, dar a și creat un mecanism prin care fanii au posibilitatea să o ajute în eforturile sale de a strânge cât mai mulți bani pentru poporul japonez.

Moby... va lansa un nou album pe 16 mai 2011, la propria casă de discuri, Little Idiot, în format digital, dar și vinil și CD, intitulat *Destroyed*. Albumul vine și cu un album foto de 128 de pagini care conține 55 de fotografii realizate de Moby în toată lumea. Cu ocazia acestei lansări, care reprezintă cel de-al nouălea album de studio al artistului, Moby oferă spre download gratuit primul EP al discului, intitulat *Be The One*. Discul *Destroyed* este o odisee internațională care prezintă viața lui Moby din spatele scenei.

Pet Shop Boys... revin cu un nou disc, intitulat **The Most Incredible Thing**, Neil Tennant și Chris Lowe vor lansa un o coloană sonoră pentru un spectacol de balet. Spectacolul de balet este o colaborare cu coregraful Javier De Frutos și teatrul de dans contemporan Sadler's Wells, bazat pe povestea cu același titlu scrisă de **Hans Christian Anderson**. Muzica este o combinație inedită de muzică electronică și muzică clasică, un amestec tot mai popular în mediul

producătorilor. Au apelat la tânărul muzician german **Sven Helbig** pentru orchestrații și au înregistrat cu orchestra **Wroclaw Score Orchestra** din Polonia, condusă de **Dominic Wheeler**.

Roxette. După 25 de ani de carieră cu peste 70 de milioane de albume vândute, una dintre cele mai iubite trupe din lume intră din nou în atenția publicului, la 10 ani după cel mai recent album, intitulat *Room Service*. Roxette revine cu discul **Charm School**, un album ce prezintă 12 piese într-un stil descris ca fiind *"stilul Roxette îmbunătățit"*. Șansele ca trupa să mai lanseze vreodată un album păreau infime atunci când **Marie Fredriksson** a fost diagnosticată în anul 2002 cu tumoare cerebrală. Însă Marie a reușit să învingă boala, iar în anul 2009 aceștia au început lucrul pentru noul disc. Primul single este intitulat **"She's Got Nothing On (But The Radio)"** și deja poate fi auzit pe canalele FM din toată lumea.

Radiohead. Au lansat cel de-al optulea album de studio – *The King Of Limbs*. Formația a reușit să țină secret până acum atât titlul noului album, artworkul cât și data de lansare a discului, lucru aproape imposibil dată fiind era digitală în care traim. Noul album are două formate, atât digital cât și un format mai puțin obișnuit, de ziar ! Acest ultim format cuprinde două discuri de vinil, un compact disc și multe pagini mari ca de ziar cu un artwork deosebit. Albumul în format digital este disponibil pentru download începând cu 19 februarie, iar formatul fizic va fi disponibil începând cu 9 mai.

What If... este al șaptelea album de studio al trupei de hard rock **Mr. Big**. Discul a fost lansat în luna ianuarie și este primul album al trupei după reuniunea lor din 2009 și primul album în 10 ani, după cel din 2001 – *Actual Size*. *What If...* a fost înregistrat în perioada septembrie- octombrie într-un studio din Los Angeles și a fost produs de Kevin Shirley (Iron Maiden, Aerosmith, Rush) și va fi promovat printr-un turneu mondial. Primul single oficial lansat se numește *Undertow* și va beneficia de un clip, care va fi prezent în ediția cu DVD a albumului.

Mihai ANTON

Flash

Mihai ANTON

2011 este un an important pentru trupa **Hi-Q** pentru că marchează 15 ani de la debut. În acest an aniversar, trupa pregătește un album cu melodii noi și preluări ale unor hituri mai vechi, album de pe care s-au

lansat deja single-urile **Încă o dată** și **Amanta** (feat. Gică Petrescu). O altă surpriză oferită fanilor este reluarea turneului național pornit în toamnă, o dată cu revenirea Danei Nălbăru.

Conceptul concertelor este acela de muzică live, trei ore de concert împărțite în două serii: prima serie acustică/romantică, a doua serie muzică de party. Pentru acest turneu Mihai, Dana și Florin au ales o imagine inspirată din noul single cu aer interbelic.

Grupul format din simpaticii **Dan Denes** și **Tudor Ionescu** a schimbat de curând ritmurile în cluburile din țara cu noul hit, **GoodBye**. Videoclipul a depășit bariera de 3,5 milioane de vizualizări pe Youtube. Refrenele poveștilor pozitive, având mereu ca personaj central o femeie frumoasă, dar cu aer misterios, „Mandala” și „Raisa” sunt fredonate de mii de tineri din toată lumea. **Fly Project** se află într-un turneu internațional: Azerbaidjan, Rusia, Israel, Germania.

Spectacolele **Andei Adam** au devenit de-a lungul timpului producții muzicale impresionante, iar piesele ei ocupă poziții de top de la Moscova până la Paris. Foarte apreciată peste Ocean, Anda a fost invitată să cânte într-unul din cluburile care dictează sound-ul la nivel internațional, Terminal 5, un spațiu de concerte - concept cu 5 săli de spectacole, ce găzduiește în fiecare noapte peste 3.000 de spectatori. La super spectacolul de la New York, cântăreața va fi însoțită de dansatori de culoare ce au încins spiritele la show-uri Katy Perry, Chris Brown sau Keri Hilson. Anda se află în tratative pentru un turneu prin capitalele muzicii de club, Florida și Miami.

După succesul pe care l-a înregistrat cu piesa „Madam”, **Sasha Lopez** alături de Cat Music lansează videoclipul piesei „All My People”, cel de-al doilea single al artistului. Chiar dacă vara este încă departe, noul clip Sasha Lopez ne invită la o călătorie pe plaja înșorului Cipru, alături de Andreea D, Broono – noii vocali ai

proiectului și frumoasa Lia Sinchevici, surprinsă într-o ipostază, pe cât de romantică, pe atât de sexy. Videoclipul este regizat de către Alex Ceaușu.

Formația **Publika** este într-o continuă ascensiune: după un album de succes, a venit reeditarea acestuia într-o formulă Deluxe, după 4

turnee de promovare și 200 de concerte. A fost apoi aleasă de legendara formație U2 pentru a cânta la o petrecere privată, într-un castel din Irlanda, iar acum a venit vestea că una dintre melodiile lor este difuzată în Țara Galilor. Este vorba de piesa **Angel** de pe albumul **Unde ești**, lansat în 2009 de Publika. Acesta a intrat în playlistul Rhondda Radio, ce are acoperire fm în Țara Galilor.

Formația Compact anunță că are o pagină oficială pe Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Trupa-Compact/182133348490719>. Aici veți putea găsi cele mai noi informații privind activitatea lor.

Daniel Lazăr a înregistrat piesa lui Sting – „Shape of my heart”, un cover pe care foarte mulți dar mai ales... foarte multe dintre voi... îl doreați și în varianta de studio în interpretarea lui Daniel. Premiera a avut loc pe blogul Industria-Muzicala.Ro de unde puteți downloada acest single în varianta mp3.

Palatul Național al Copiilor, Cercul de Muzică Ușoară Armonia și Asociația „Associated Artists” inițiază un șir de spectacole în cadrul unui proiect mai amplu cu ideea „Rezistența prin artă și cultură”, și care are ca motto „Și nouă ne pasă!”. Spectacolele vor avea ca invitați oameni de artă și cultură, personalități ale vieții culturale de la noi, intelectuali de marcă, reprezentanți ai mass-media, directori de instituții, reprezentanți ai inspectoratelor școlare, ai ministerelor sau ambasadelor. Coordonator proiect: prof. Ana Tănăsescu.

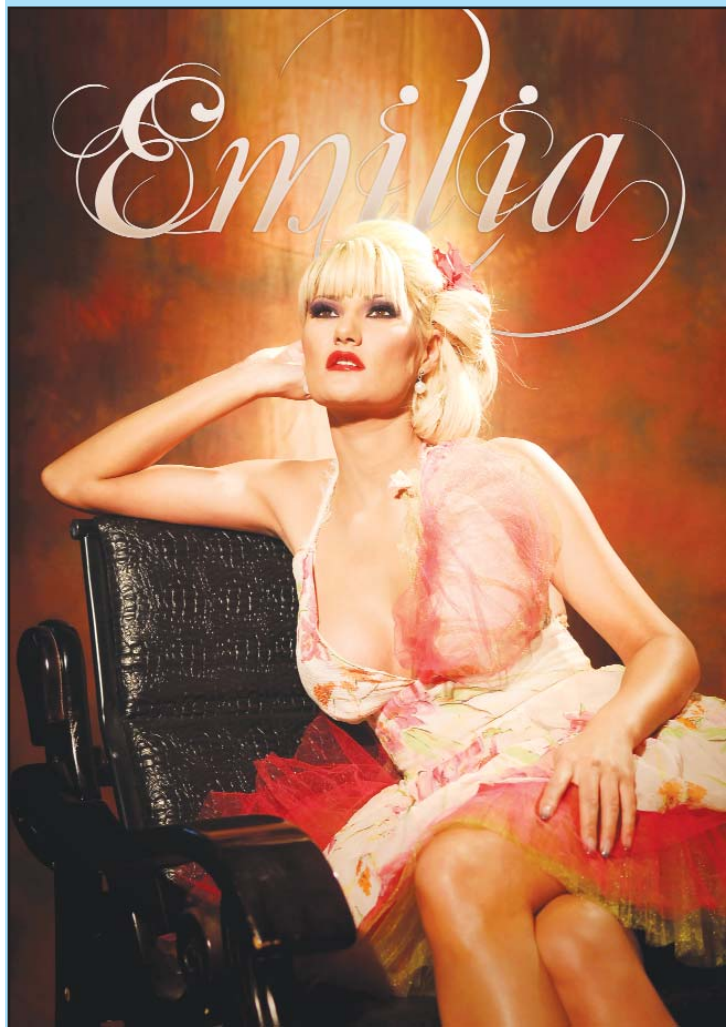
Raluka, cunoscută pentru colaborările sale „September”, „I Like the Trumpet” și „Love You”, cântăreața de o vitalitate și exuberantă impresionantă, a lansat de curând primul său single din cariera solo, **OUT OF YOUR BUSINESS**. Single-ul său de debut este produs de către celebrul duo format din Connect-R și Chris Mayer și aduce o evoluție spre muzica internațională de club, un beat fresh și modern de care muzica românească avea cu siguranță nevoie.

La ediția a XI-a a prestigiosului **Nomme Jazz** Contest de la Tallin-Estonia rezervat tinerilor interpreți (18-19 martie), reprezentanții noștri **Al Baroc** (student anul I la Universitatea Națională de Muzică București) în secțiunea vocală a obținut „Premiul special”, iar **Laurențiu Moise** (din Big Band-ul Radio) în secțiunea instrumentală-trompetă, locul II. Este cel mai bun rezultat obținut până acum de tânăra noastră școală de jazz la concursurile din zona respectivă. Din juriu a făcut parte și muzicologul Alexandru Șipa.

Emilia, pe val

Ioan SĂTMĂREANU

În ultimul an, o solistă cu calități vocale de excepție ne-a reținut atenția și, așa cum vom vedea, deloc întâmplător – este vorba de Emilia. La numai 27 de ani, este o artistă cu adevărat completă, având în spate o experiență internațională absolut remarcabilă, cântând nu mai puțin de șapte ani pe cele mai faimoase vase de croazieră din lume, ca solistă a unei formații de 10 persoane, între care nr. 1 în materie de lux și... preț Queen Mary II, precum și pe „regele” vaselor de croazieră germane, MS Deutschland. A cântat în apele teritoriale ale peste 120 de țări, 93 din acestea fiind vizitate (observați că a ținut o statistică riguroasă!). Acesta este, de altfel, motivul pentru care pentru iubitorii muzicii pop au descoperit-o cu încântare abia acum, pentru că după ce a înconjurat de mai multe ori globul cu vocea sa senzațională Emilia s-a decis să-și contureze o meritată carieră și acasă. Fermecătoare,

dezinvoltă, posedând știința de a emoționa publicul, Emilia își pune în valoare în concerte vasta experiență, paleta sa interpretativă acoperind practic toate stilurile și genurile, având în impresionantul ei repertoriu peste 250 de cântece!

Emilia are o solidă pregătire muzicală, absolvind

Emilia, Adi Cristescu

Școala populară de artă și crescând în familie cu pasiunea pentru muzică. Astfel, tatăl său, Mugurel Musala, a fost chitarist și solist al cunoscutei formații pop-rock Sideral, iar mama sa a fost regretata interpretă de muzică populară Dorina Brezeanu. După cum se vede, chiar prin aceștia Emilia s-a apropiat de genuri muzicale de mare varietate, ea cântând cu aceeași lejeritate pop, jazz, cabaret din anii '20. Artiștii preferați și care au influențat-o (cântă multe din hit-urile lor) sunt formația ABBA, Tina Turner și Nathalie Cole. Pentru a vă convinge cât este de apreciată, de la revenirea în țară a susținut peste 200 de recitaluri la diverse evenimente și a fost invitată în toate emisiunile importante ale posturilor TV. A cules aplauze pe scena festivalurilor de la Mamaia (edițiile 1999 și 2000), de la Amara și a impresionat chiar și la festivalul național al romanței, „Crizantema de aur” de la Târgoviște! După ce a colaborat doi ani cu Tavi Colen, Emilia este în prezent vedetă feminină la Adi Cristescu Band, vocea sa completându-se de minune cu aceea a cunoscutului Adi „Korekt” Cristescu, unul dintre cei mai promițători compozitori ai tinerei generații. De altfel, la ultima ediție a festivalului de la Mamaia Emilia și Adi Cristescu Band au câștigat premiul Societății Române de Radiodifuziune.

Emilia este cu siguranță una din certitudinile muzicii pop românești actuale!

Concerte

Dorin MANEA

Scorpions. Formația Scorpions va susține un concert la București, în data de 9 iunie, concert ce face parte din turneul mondial „*Get Your Sting And Blackout World Tour*”. Acesta va fi ultimul turneu al nemților, de retragere. Turneul este unul gigant, care va dura în total 3 ani și va trece prin 5 continente. Pentru români aceasta este ultima șansă de a-i vedea pe cei ce au făcut ca melodii precum *Wind Of Change* sau *Still Loving You* să devină legende ale muzicii mondiale. La numai câteva ore de la punerea în vânzare a biletelor promoționale pentru concertul de retragere acestea sunt deja epuizate.

Al Di Meola. Unul dintre monștrii sacri ai jazz-ului, va concerta la București pe 21 aprilie, la Sala Palatului, alături de grupul său – New World Sinfonia - Fausto Beccalossi (acordeon), Peo Afonsi (chitară acustică), Peter Kaszas și Gumbi Ortiz (percuție), i Victor Miranda (bass). Fiul unor emigranți din Nepal și Italia, Al Di Meola s-a născut în New Jersey. În 1971 s-a înscris la faimosul colegiu de muzică Berklee din Boston, iar din 1974 s-a alăturat trupei lui Chick Corea, „Return to Forever”, alături de care a cântat până în 1976. Primul său album solo **Midnight Sun** a văzut lumina zilei în 1976 și a intrat în atenția criticilor datorită complexității tehnicii sale interpretative. Revista *Guitar Player Magazine* l-a clasat de patru ori pe primul loc în topul celor mai buni chitariști de jazz ai tuturor timpurilor.

Shakira. După concertul susținut în 2006 la Timișoara, în fața a peste 20.000 de spectatori, anul acesta Shakira concertează din nou în România. Palmaresul artistei include și o colecție impresionantă de premii ce reunește nu mai puțin de 142 de trofee și distincții - 6 trofee MTV, 4 World Music Awards ș.a. După

succesul răsunător al piesei „*Whenever, Wherever*” lansată în 2001, **Shakira** a stabilit record după record, „*Underneath Your Clothes*”, „*Que Me Quedes Tu*”, „*The One*”, „*Las de la Intuicion*”, „*She Wolf*”, „*La Tortura*” cu **Alejandro Sanz** sau „*Beautiful Liar*” alături de **Beyonce** fiind doar câteva dintre hiturile *number one* ale divei latino.

I Blame Coco....formația fiicei lui **Sting** a concertat pentru prima dată la București în The Ark Underground, în cadrul unui eveniment susținut de **Emagic**.

Fiica celebrului **Sting** și a actriței Trudy Styler, **Eliot Paulina Sumner** este vocea inconfundabilă din spatele proiectului **I Blame Coco**. **Paulina**, poreclită „**Coco**”, a crescut în Anglia, descoperindu-și veleitățile artistice încă din copilărie. Muzica pare să nu fie însă unica ei pasiune, **Coco** reușind să îmbine cu succes concertele și sesiunile de studio cu cariera de model și scurte apariții în producții cinematografice.

Gotan Project. Pentru a patra oară la București trupa de

Shakira

electro-tango Gotan Project în concert la Sala Palatului: Gotan Project înseamnă Philippe Cohen Solal, Eduardo Makaroff și Christoph H. Muller. Fanii au avut ocazia să asculte în concert piese de pe cel mai nou album al trupei – *Tango 3.0*. Albumul a avut parte de colaborări extraordinare, printre invitați numărându-se Dr. John și autorul argentinian Jules Cortazar, care citește un fragment din romanul său *Rayuela* pe trackul cu același nume.

The Manhattan Transfer Multiplă laureată a premiilor Grammy și totodată una dintre cele mai longevive prezente pe scena jazz-ului internațional, The Manhattan Transfer se va afla toamna aceasta pentru prima dată în România, pentru un concert de fusion vocal jazz autentic. Organizat de Emagic, spectacolul va avea loc pe data de 11 noiembrie, la Sala Palatului din București. Dintre cei 4 care au pus bazele grupului The Manhattan Transfer la începutul anilor '70, în New York, Tim Houser este singurul membru prezent și astăzi în componența trupei. În 1978 a avut loc ultima schimbare în componența trupei, Tim Houser continuând alături de Janis Siegel, Cheryl Bentyne și Alan Paul. Peste 25 de albume și nu mai puțin de 12 premii Grammy sunt doar două dintre reperele unei cariere impresionante pe care The Manhattan Transfer a construit-o în aproape patru decenii de muzică.

Gabriel Dorobanțu: „Povestea nu s-a terminat”

Casa Ovo Music, condusă de Ovidiu Komornyik, este probabil cea mai harnică în editarea

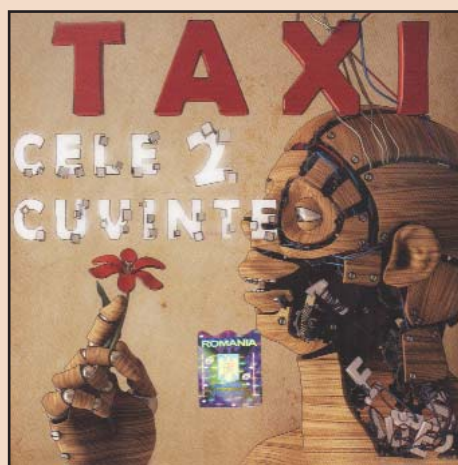

discurilor de muzică ușoară românească. Din păcate, nu știm cine se ocupă de lansările artiștilor, fiindcă nici măcar presa de specialitate nu este invitată niciodată, nemaivorbind că ni s-ar părea firesc să primim la redacție, pentru recenzare, noile apariții, așa cum procedează alții. Noroc cu Gabriel Dorobanțu, care la festivitatea premiilor „A. M.” ne-a oferit cel mai recent album al său, în care am regăsit neștirbite căldura glasului, sensibilitatea, arta de a transmite direct spre sufletul ascultătorului mesajul cântecelor de dragoste. De altfel, câteva dintre cele mai cunoscute șlagăre ale sale (dar de ce nu și „Gara mică”?) sunt reunite într-un potpuriu „Remember anii '80”: „Vreau s-alerg după nori”, „S-aducem dragostea-napoi” (D. Lupu), „Te rog zâmbește, fată frumoasă” (J. Kerestely), „Tu ești speranța mea” (V. Gavrilă). Promotor asiduu al creației originale, Dorobanțu a inclus între cele 12 titluri și alte piese aparținând compozitorilor contemporani: „Nu știu cine ești” (alt șlagăr 100%), „O singură iubire”, „Aleg pe urma ta” (toate de D. Lupu), „Măine voi pleca” (V. Gavrilă), „Străino” (Marian Stârcea, autor de la Chișinău). În rest, reușite versiuni ale unor piese din spațiul slav, cunoscut și admirat de artist. Imprimări, mixaj – studioul Ovo Music, inginer de sunet

Emanuel Gheorghe; masterizare – Romulus Rus, studio Alesis (al cunoscutei formații din Câmpina), backing vocal – Aida Borovină, iar fotografiile (grafică și editare impecabile) semnate, surpriză, de cunoscutul actor al Teatrului de revistă „C. Tănase”, Nae Alexandru!

Taxi: „Cele 2 cuvinte”

Este un album de autor, toate cele 11 piese având muzica și versurile semnate Dan Teodorescu. Remarcăm grafica de excepție (Daniel Rădulescu), precum și titluri

cum ar fi „Cădere liberă”, „Matematică imposibilă”, „Probleme de memorie” (mix Mihai Ogășanu), „Adrenalina”, „E criză”, „Citez din Tupac”. Cum colaboratorii muzicali au fost pomeniți în articolul precedent, notăm aici numele câtorva dintre cei cărora li se datorează geneza și apariția albumului: Marius Tucă, Mihaela Rădulescu, Teo Trandafir, Dan Popi, Răzvan și Dani, ș. a., nemaivorbind de cele 26 de persoane publice care au acceptat să apară în video-clip.

Vunk: „Ca pe vremuri”

Laureați în acest an cu premiul pentru rock al revistei noastre, membrii formației Vunk ne propun un nou album (casa MediaPro Music) impregnat de umorul și ironia fină ce au făcut

celebră formația, fără a ocoli secvențele sensibile, nostalgice.

Însuși titlul albumului, „Ca pe vremuri”, îi retrimite pe membrii grupului din nou în băncile școlii, așa cum îi înfățișează coperta. După ascultarea CD-ului veți rămâne în memorie cu refrenele cântecelor „Astăzi nu te mai iubesc”, „Lacrimi de coniac”, „La orice oră”, „Prima noapte din ultima zi” (cu Lora), „Înconjurul lumii”, ca să nu mai vorbim de hit-urile „Vreau o țară ca afară” și „Dau alarma”. Toate melodiile au muzica și versurile semnate de Cornel Ilie, înafară de „Artificii pe tavan”, unde la muzică apare co-autor Gabi Maga.

Angela Rusu: „Păcat, omule, păcat...”

Frumoasa, focoasa interpretă Angela Rusu, originară din Gherla, județul Cluj, a devenit în cei 10 ani de carieră fructuoasă nu numai o vedetă a cântecului popular, ci și a celui de petrecere.

Cea mai bună dovadă este albumul

de față, semnat (muzică și text) Nek și Marius de la Focșani. Nu poți rămâne insensibil la melodii cum ar fi „Fetița lui mama”, „De-ar putea inima spune”, „L-am visat pe Dumnezeu”, „Omule, nu mai gândi”. Celor 10 titluri li se adaugă ca bonus alte 6, așa încât admiratorii Angelei Rusu sunt satisfăcuți. Orchestrație și mixaj – www.nekmusic.ro, instrumente – Florin Necșoiu, fiind vorba de Alex Malschi (compozitor, orchestrator), Godici (sax), Fery de la Cluj (sax), Jimmy „El Lako” (vioară), prof. Ioan Berci (taragot). Cu certitudine, un nou album sortit succesului de public al casei Big Man.

Nico: „Love Mail”

Albumul apare la Cat Music, partener media Radio România, și conține 10 cântece plus două bonus tracks. Compozitori sunt Laurențiu Matei (soțul solistei), texte (în română și engleză) – Loredana Mândrescu, Alexandra Minculescu – la 11 și Laurențiu Duță

– una. De remarcat aportul formației Chorus Live Band – L. Matei (gtr.), Doru Tătaru (keyboards), Bogdan Păunescu (gtr.), Andrei Frâncu (bass), Eduart Cojocar (drms). Un disc bine lucrat, o solistă de primă mână, experimentată, abordând cu ușurință stiluri diverse.

Grup '74

După cum arată și titulatura, formația are chiar 37 de ani de la înființare, deși în ultimul timp a activat sporadic, mai ales datorită inițiativelor fondatorului Sandu

Albiter, cunoscut animator cultural.

Prin efort personal a realizat acest disc, editat de Electrecord, care reunește nu mai puțin de 18 cântece din diverse perioade, culese de pe cele 4 albume lansate de grup. Cântece care fac față cu brio trecerii timpului, mărturie a valorii numeroșilor muzicieni care au trecut prin formație și a valorii filonului pop-rock românesc. Eleganta prezentare, incluzând un booklet cu texte, completează fericit o apariție discografică de colecție.

Maria Cârnelci: „Dragoste, ești păcătoasă”

Acest album editat de casa Big Man ne oferă o mare surpriză (pentru că sunt cunoscute înzestrările muzicale ale protagonistei), dându-ne ocazia să-l descoperim pe Adrian Enache în postura de temperamental solist de muzică populară! El îi dă replica

interpretei în piesele „Haida, haida, trece și-asta”, „Ce ți-e cu femeile”, „Țiganca mea vinde cercei”.

Acompaniază orchestra „Doina Gorjului”, dirijor Aurel Blonda, cu invitații George Udilă – clarinet, Paul Stângă – acordeon, Cezar Cazanoi – flaut, înregistrările de orchestră efectuându-se în studioul Onix Recording, sunet – Marin Pițigoi. Mixajele și suprapunerea vocilor sunt semnate de Andrei Kerestely, la Midi Sound Studio

Leo Iorga & Pacifica: „După ani și ani...”

Prea puțin cunoscut din păcate de adolescenții de azi, Leo este una din „vocile” inconfundabile ale rockului nostru, iar acest disc de tip „Best of” (apărut la Cat Music) ne oferă câteva din înregistrările sale cu formațiile din care a făcut parte: Cargo, Compact (perioada Adrian Ordean), Schimbul 3, iar în ultimii ani – Pacifica (formație de prim

rang, și ea prea puțin cunoscută, din care fac parte Vlady Knejevici – claviaturi, Teo Boar – chitară, Marian Lacko Mihăilescu – bass, Cristi Iorga – percuție). Discul, finisat cu ceva timp în urmă, a fost lansat după ce protagonistul a reușit să treacă cu bine de o grea operație. Sonorități melodioase și energice, oferite impecabil, o mostră de pop-rock exemplar: mulți fredonează cu încântare „Trenul pierdut” sau „Toamnă în sufletul meu” fără să știe că vocea acestor hituri este cea a lui Leo Iorga.

Pagini de
Florin-Silviu URSULESCU

Se întorc cocorii?

Doru IONESCU

Anul trecut am revenit (cu motivația reunirii lor la București, pentru un concert și un album de studio) asupra veteranilor de la „Experimental Q”, iată că și în acest articol am fericita ocazie să trec în revistă nume apuse și, din nou, răsărite!

I-am filmat la Club A, în concert (nu primul, ei redebutând deja cu o formulă nouă în toamna trecută) pe „**Metrock**”, emisiune difuzată în martie sub egida „Remix”, cu o bună audiență (rock metalic la TVR Cultural!).

Grupul cu acest nume a încercat să facă concurență „Metropol”-ului orădean, făcând ceva valuri în anii '80, lăsând în urmă și un album discografic – „Castele de nisip”. Egida a dispărut, dar a fost restructurată într-o componentă bucureșteană, în primii ani '90, de chitaristul vocal Cristi Ioniță zis „Zăpadă”, lansând și un disc pe coordonate rock cât se poate de metalice – „A Kind of Hell”. Criza din showbiz a afectat ani buni continuitatea trupei,

opriind încă un disc în bloc-starturi. Dar în 2010 Cristi a renăscut formația cu vechiu-i chitarist George Pătrănoiu. Restul e nu prea sex, drugs nicicum, însă rock & roll cât cuprinde!

Se pregătesc pe ultima sută de metri (având deja gata presat un CD best of care sună foarte bine) „**Grup '74**” – trupa din Brașov condusă de Sandu Albiter. Cu multe realizări la activ, inclusiv turnee în străinătate, dar și cu multe schimbări de personal (statutul de trupă studentescă), grupul a urcat până pe locul al III-lea la Festivalul „Club A 1981”, cu Adi Ordean. Un prim disc LP („Răsărit”) n-a putut apărea decât în 1990. Criza muzicii noastre din primii ani '90 îi retrimite în Germania, dar revin în 1994 cu un nou disc „Călugărul tibetan”. Trupa se focalizează stilistic ca ABC („Albiter Blues Company”) și cântă până în 2005 (așadar o carieră de peste 30 de ani), revenind cu

Arhitecți și muzicieni la Club A (1984)

actualul CD la Electrecord (cu extrase de pe precedentele opusuri, dar și cinci piese inedite). În 18 aprilie ei vor fi filmat pentru emisiunea „Timpul Chitarelor” de pe TVR 2, în formula: Sandu Albiter – chitară și

voce, Mircea Crișan - voce, Nae Matei și Adi Vălușescu - clape, Leo Ioan - chitară, Gabi Isac – bas și George Irimescu – tobe.

Nu în ultimul rând, „**Basorelief**”, grupul nr. 1 al Arhitecturii, din care astăzi doar basistul Mugurel

Vrabete mai ține steagul sus pe scene, cu „Holograf”. În '77 - '78, trupa își definitiva componenta și apartenența la Arhitectură, pentru care câștiga la festivalul „Club A” din 1979 premiul II, cu un jazz-rock la limita progresivului în mare vogă (dacă n-ați uitat de festivalul de jazz de la Sibiu care eclipsa orice alt eveniment muzical). Peste doi ani, la ultimul festival cu același (re)nume, piesa „Crocodilul” (și soloul lui Vrabete) a făcut furori, pe lângă marele premiu câștigând premii de compoziție și de instrumentist. După o ultimă înfățișare în 1999 (la „Club A - 30 de ani”, o formulă refăcută doar pentru acea ocazie), în toamna lui 2010 o întrebare nevinovată a impresarului Aurel Mitran către Mugurel a dat idei. Prin noiembrie, au început repetițiile (într-o formulă cu trei fondatori – Vrabete, Edi Bălașa și Relu Bițulescu - tobe, plus Dan „Polymoog” Ștesco – clape), reluate după Sărbători, care vor culmina în 20 aprilie, data unui concert la Club A (acasă cum ar veni) pe care abia aștept să-l filmăm integral, din nou pentru „Remix”.

2011 ar putea fi rodnic deopotrivă pentru „Sideral (Modal Quartet)”, F.F.N. (dacă i-ar aduce cineva din Canada), „Metropol” (care n-au mai cântat din 2008), „Mondial”, „Catena” (într-o variantă germană de up-gradat cu Păunița Ionescu și Lidia Creangă), din nou „Experimental Q”... dar cine să-i ajute? (Foto: Mirel Leventer)

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UCMR CU SPRIJINUL
UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL
ȘI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

Nicolae BRÂNDUȘ, Viorel COSMA,
Norela Liviana COSTEA, Cleopatra DAVID,
Marcel FRANDEȘ, Oana GEORGESCU,
Liliana IACOBESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Diana MURĂȘAN, Octavian NEMESCU,
Ecaterina STAN, Ioana TĂTĂRAN,
Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x